БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 66 (19.442). • 1986 йил 15 март, шанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЭКИШ БОШЛАНДИ

Далаларда баҳор нафаси кезмоқда. Съездлар йилида ҳар қачонгидан кўп ва сифатли маҳсулот етиштиришга аҳд қилган Қарши райони деҳқонлари ғанимат дамларнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланган ҳолда кўкламги экин-тикин ишларини уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Бу йил колхоз ва совхозларда 2 минг гектар ерда янги бедазор барпо этилиши керак. Ҳозиргача 700 гектардан ортиқроқ майдонга агротехника қоидалари асосида сифатли беда уруғи экилди. Бу ишда «Ленинизм», «Аврора», «Ленин йўли», Собир Раҳимов номли совхозларнинг механизаторлари алоҳида жонбозлик кўрсатишмоқда.

Район далаларида эртаги сабзавот экиш ишлари ҳам авж олдирилмоқда. Ҳозиргача 110 гектар ерга картошка, 170 гектар ерга пиёз экиб бўлинди. Шунингдек плёнка остидаги 28 гектар ерга помидор ва 50 гектар майдонга карам кўчатлари ўтқазилди.

УРУҒЛИК КОНВЕЙЕРДА

Октябрь 50 йиллиги номли ихтисослаштирилган совхозда барпо этилган янги механизациялашган участка Хоразм областининг хўжаликларига кондициядаги беда уруғининг биринчи туркумини жўнатди. Бу ерда бир мавсумда 30 тонна уруғлик материалга ишлов беришга мўлжалланган поток-тозалаш линияси ўрнатилди.

Янги беш йилликда областда яна учта шундай механизациялашган участкани ишга тушириш мўлжалланади. Бу нарса кўп йиллик ва бир йиллик ўт уруғчилигини саноат асосига ўтказишга, чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга имкон беради.

МАМЛАКАТНИНГ АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ

Ҳозир агропром меҳнаткашларининг ишлари ва ўй-фикрлари КПСС XXVII съезди билан, унинг тарихий қарорлари билан боғланган. Ишлаб чиқаришни барқарор ўстиришга эришиш, мамлакатни озиқ-овқат маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалик хом ашёси билан пухта таъминлаш — уларнинг асосий вазифасидир. Бу — жуда қисқа муддатларда ҳал этилиши лозим бўлган вазифадир.

КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумидан кейин қишлоқни ва у билан боғлиқ тармоқларни ривожлантириш учун кўп иш қилинди. Колхозлар, совхозларнинг, хўжаликлараро корхоналар ва қайта ишлаш корхоналарининг экономикаси мустаҳкамланди, деҳқончилик ҳосилдорлиги, чорвачилик маҳсулдорлиги ошди. Олға силжиш қилинган бўлса-да, бироқ КПСС Марказий Комитети Сиёсий докладида қайд этиб ўтилганидек, қолоқликка секинлик билан барҳам берилмоқда. Аграр секторда қатъий бурилиш ясаш керак. Бу ишни ўн иккинчи беш йилликнинг ўзидаёқ амалга ошириш лозим.

Съезд қарорларида шу беш йиллик охирига бориб, ялпи дон ҳосилини 250—255 миллион тоннага, қанд лавлагини 92—95, картошкани 90—92, сабзавот ва полиз маҳсулотларини 40—42 миллион тоннага етказиш мўлжалланган. Гўшт етиштириш (сўйилган вазнда) 21 миллион тоннани, сут 106—110 миллион тоннани, тухум 80—82 миллиард донани ташкил этади. Гўшт, сут, сабзавот, мева каби озиқ-овқат маҳсулотларини жон бошига истеъмол қилиш анча ортади. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ўстириш суръатларини икки баравардан зиёд ошириш керак бўлади.

Биз бунга эриша оламизми! Эриша оламиз ва эришишимиз керак. Съезд агросаноат комплекси барча тармоқларининг самарадорлигини оширишга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқди. Аввало, унинг моддий-техника базаси мустаҳкамланади. Беш йиллик мобайнида қишлоққа 1 миллион 900 мингта трактор, 1 миллион 600 мингта юк автомобили, жумладан чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун камида 43 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ва ускуналари етказиб берилади. Давлат капитал маблағлари ҳисобига салкам етти миллион гектар суғориладиган ва захи қочирилган ерлар фойдаланишга топширилади. Маданий-техникавий ишлар кўлами, мелиорация қилинган майдонларнинг самарадорлиги ва сув хўжалиги қурилиши сифати ортади. Органик, минерал ўғитлар, ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситалари, шунингдек фермалар учун озуқа қўшимчалари, консервантлар ишлаб чиқариш ва уларни қўлланиш кенгайтирилади.

Қудратли потенциалдан тўла-тўкис фойдаланиш, куч ва воситаларни улар энг кўп самара берадиган жойларга жамлаш муҳимдир. Биринчи навбатда, қишлоқ хўжалигини барқарор юритиш учун шарт-шароитлар яратиш зарур. Бу нарса деҳқончиликнинг илмий асосланган зонавий, тупроқни ҳимоя қилиш системалари изчиллик билан ўзлаштирилишини, экин майдонлари структураси такомиллаштирилишини тақозо этади. Мамлакатнинг озиқ-овқат ва ем фондини яратиш негизи бўлмиш дон етиштиришни муттасил кўпайтириб бориш шундай тадбирларнинг натижаси бўлиб қолиши керак. Бақувват ва қаттиқ буғдойлар, дуккакли дон, маккажўхори, ёрма, айниқса гречиха етиштиришни кўпайтириш керак бўлади. Суғориладиган ерларда гарантияланган дон олиш йирик зоналарини вужудга келтиришни давом эттириш, мамлакатнинг дон етиштириладиган регионлари имкониятларидан яхшироқ фойдаланиш кўзда тутилади. Съездда қайд этиб ўтилганидек, интенсив технологияларни кенг кўламда қўллашнинг ғоят катта резервлари бор. Ўтган йилнинг ўзидагина шундай технологияларни ўзлаштириш қўшимча 16 миллион тонна дон, талайгина миқдорда бошқа маҳсулот олиш имконини берди. Ишлаб чиқаришнинг барқарорлигини, самарадорлигини оширишда илм-фанга алоҳида роль ажратилмоқда. Серҳосил навлар ва гибридларни, молларнинг сермаҳсул зотларини яратишда, озуқа ишлаб чиқаришни интенсивлашда илм-фан айниқса муҳим роль ўйнайди.

Ҳосилни йиғиб-териб олиш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлаш чоғида нобудгарчиликни камайтириш — озиқ-овқат фондини тўлдиришнинг энг яқин, жуда сезиларли манбаидир. Шуни айтиш кифояки, бунинг ҳисобига истеъмол ресурсларидаги қўшимча йигирма процентни, маҳсулотнинг баъзи турларида эса ҳатто ўттиз процентни ташкил этиши мумкин. Қолаверса, бунда харажатлар ҳам айни шу ҳажмдаги маҳсулотни қўшимча етиштиришга қараганда икки-уч баравар камроқ бўлади.

Барча озиқ-овқат ресурсларининг нобудгарчилигини камайтириш, улардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланиш борасида йирик тадбирлар ҳам белгиланди. Қишлоқ хўжалик машинасозлиги тез ривожлантирилади, бу эса колхоз ва совхозларни юқори унумли техника билан тўла таъминлаш имконини беради. Озиқ-овқат, гўшт ва сут саноати тармоқларидаги корхоналарни қайта жиҳозлаш кўзда тутилмоқда. Бу корхоналар такомиллаштирилган поток линиялар ва машина-ускуналар билан жиҳозланади. Гўшт ва гўштдан тайёрланган ярим тайёр таомларни идишларга ўралган ҳолда тайёрлаб чиқариш кўпайтирилади, сутни қайта ишлашни чуқурлаштириш ва маҳсулот хилини кўпайтириш ҳисобига сутдан озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрлашда фойдаланиш яхшиланади. Асосан кичик идишларда мураббоолар, компотлар, жем ва шарбатлар ишлаб чиқариш анча кўпаяди. Балиқ, тегирмон-ёрма, омухта ем, микробиология саноати янада жадал ривожлантирилади. Корхоналар ва ташкилотларнинг аграр цехлари, шахсий ёрдамчи хўжаликлар каттагина резервдир. Давлат уларни ривожлантиришга бундан буён ҳам кўмаклашаверади. Аҳолига ўтлоқ ва яйловлар, ем-хашак, уруғлик, ўғит, ёш чорва ва жўжа ажратиб берилади. Ортиқча маҳсулотни харид қилишни ташкил этиш яхшиланади.

Агросаноатни тағин ҳам чуқурроқ интенсивлаш, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажариш учун хўжалик юритишнинг тегишли шароитлари бўлиши талаб қилинади. Қишлоқда социал-иқтисодий вазиятни яхшилаш йўллари белгилаб берилди. Колхозлар, совхозларнинг мустақиллиги кенгайтирилмоқда, ўз фаолияти натижалари учун жавобгарлиги оширилмоқда. Марказда ва жойларда агросаноат комплексини бошқаришнинг ягона органлари тузилганлиги, айниқса принципиал қадам бўлди. Улар қишлоқни, қишлоқ билан боғлиқ бўлган саноат тармоқларини реал ва самарали бирлаштиришни таъминлаши лозим. Бундай ташкилий структура таъсирчан хўжалик механизми билан мустаҳкамланмоқда. Бу эса иқтисодий методларга кенг имкониятлар очиб беради.

Хўжаликлар асосан ўз маблағлари ҳисобига ишлаб чиқаришни ривожлантиришлари, рағбатлантиришлари, фойда ва даромадларни кўпайтиришлари лозим. Съездда таъкидлаб ўтилганидек, аслини олганда, гап озиқ-овқат солиғи тўғрисидаги ленинча ғояни ҳозирги шароитларга татбиқ этган ҳолда ундан ижодий фойдаланиш ҳақида бормоқда. Бу эса тегишли ташкилий-иқтисодий тадбирларни тезроқ амалга оширишга мажбур этади. Энг аввало, агросаноат комплекси ҳамма даражада ягона яхлит система сифатида бошқарилиши, планлаштирилиши ва маблағ билан таъминланишига эришмоқ керак. Амалий фаолиятга раҳбарликда агросаноат комитетлари ва бирлашмалари ролини, ҳосил учун, сигирлардан сут соғиб олиш, чорва молларни семиртириш учун уларнинг масъулиятини ошириш муҳимдир. Бу соҳада партия, совет органлари муттасил, малакали ёрдам кўрсатишлари керак. Интеграция, қишлоқнинг қайта ишловчи корхоналар, савдо билан бевосита алоқаларини ривожлантириш, моддий базадан, ресурслардан самарали фойдаланиш масалалари партия, совет органларининг диққат марказида туриши керак.

Социал-иқтисодий вазиятнинг ўзгариши планлаштиришнинг янада мукаммал методларини тақозо этади. Колхоз ва совхозларга беш йилликнинг ҳар бир йили бўйича харид ҳажмини қатъий белгилаб бериш кўзда тутилган. Улар ана шу ҳажмга қўшимча етиштирган маҳсулотларни, картошка, мева, сабзавот бўйича эса планда белгиланган маҳсулотнинг ҳам анчагина қисмини ўз билганларича тасарруф этадилар. Бу маҳсулотларни давлатга сотадиларми ёки кооператив савдоси орқали колхоз бозорида сотадиларми, бошқа эҳтиёжлар учун фойдаланадиларми — бу колхоз ва совхозлар ихтиёридадир. Планга қўшимча равишда дон етказиб бериш талаб-эҳтиёж кўп бўлган моддий ресурсларни қўшимча равишда ажратиш билан, бошқа чоралар билан рағбатлантирилади. Кейинчалик республикалар, ўлкалар ва областларга марказлаштирилган фондларга юбориладиган маҳсулотнинг қатъий ҳажми белгилаб берилади. Бунга қўшимча равишда етиштирилган маҳсулот жойларнинг ўзида реализация қилинади.

Агросаноат корхоналари мустақиллигини кенгайтириш — даврнинг қатъий тақозосидир. Заводда ёки колхозда, цехда ёки фермада ҳақиқий хўжайин бўлмай туриб, мамлакатнинг хўжайини бўлиш мумкин эмас. Меҳнат коллективи ҳамма нарса учун жавоб беришга, ижтимоий бойликни кўпайтириш тўғрисида ғамхўрлик қилишга мажбурдир. Ўтмиш тажрибаси шуни кўрсатдики, ўз харажатларини ўзи қоплаш, моддий манфаатдорлик ва жавобгарлик принципларини менсимаслик колхоз ва совхозлар экономикасини ёмонлаштирди, уларнинг анча қарздор бўлиб қолишига олиб келди. Чинакам хўжалик ҳисоби, даромадларнинг пировард натижаларга боғлиқлиги агросаноат комплекси ҳамма бўғинлари учун норма бўлиб қолиши лозим.

Партия агросаноат меҳнаткашлари самарали ва зўр ғайрат билан ишлашлари, ташаббус кўрсатишлари учун катта имкониятлар яратмоқда. Меҳнат ва турмуш шароити тўғрисида доимий ғамхўрлик ҳам муваффақиятларнинг мустаҳкам гарантияси бўлиши керак. Бугунги вақтда қишлоқ хўжалиги учун актив, юксак касб маҳорати билан, новаторчасига ишлашдан манфаатдор бўлган кишилар ҳар қачонгидан ҳам зарурдир. Коммунистлар ҳамма жойда ишга ана шундай ёндашишни таъминлашлари, хўжасизликка, бировлар ҳисобига кун кечириш йўлига ишончли ғов солишлари зарур. «Объектив шарт-шароитлар»ни пеш қилишга чек қўйиш лозим. Колхоз ва совхозларнинг бир қисми учун бу баҳона ишни уддалай олмаслик, кўп ҳолларда эса яхши ишлашни хоҳламаслик ниқобига айланиб қолди. Қишлоқдаги ишлаб чиқариш фаолиятига ишнинг кўзини билмаган ҳолда аралашавериш дан воз кечиш лозим.

Агропром коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС XXVII съезди қарорларини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар. Баҳор нафаси уфурган далаларда, ремонт устахоналарида, фермаларда улар белгиланган режаларни амалга оширишга киришдилар.

(«ПРАВДА» газетасининг 14 март сонидаги бош мақоласи).

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 13 март куни бўлиб ўтган мажлисида партия XXVII съезди қарорларини бажаришни ташкил этиш, унинг ҳужжатларини ўрганиш ва тушунтириш юзасидан биринчи навбатдаги тадбирларни тасдиқлади. Шу масала хусусида қабул қилинган қарорда съезд вужудга келтирган партиявий принципиаллик, танқид ва ўз-ўзини танқид, топширилган иш учун, камчилик ҳамда нуқсонларни ўз вақтида аниқлаб, бартараф этиш учун кадрларга нисбатан юксак талабчанлик муҳитини партия ташкилотларида, ҳар бир меҳнат коллективида мустаҳкамлаш вазифаси қўйилди. Партия белгилаган режаларни рўёбга чиқариш соҳасидаги амалий ишларга ҳар бир коммунист, ҳар бир совет кишиси актив қўшилишининг муҳимлиги таъкидланди.

КПСС XXVII съездининг якунларини ва унинг қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни партия комитетларининг пленумларида, актив йиғилишларида, бошланғич партия ташкилотларида муҳокама қилиш кўзда тутилди. Ана шу вазифаларни халқ депутатлари Советларининг сессияларида, касаба союз ва комсомол ташкилотларида, министрликлар ва идоралар коллегияларининг мажлисларида ҳам муҳокама қилиш назарда тутилмоқда. Бунда барча партия, совет ва хўжалик органларининг асосий диққат-эътибори партия съезди қарорларининг ҳар бир тармоқ, ҳар бир шаҳар ёки қишлоқ, ҳар бир меҳнат коллективининг конкрет шароитида амалда бажарилишига, шу йилги ва умуман ўн иккинчи беш йиллик план топшириқларининг амалга оширилишига, ташкилотчилик ва сиёсий ишларни, иқтисодий ҳамда социал ривожланишга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига, раҳбарликнинг услуб ва методларини такомиллаштиришга қаратилиши лозим.

Партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий доклади, партия Программаси ва Устави, съезднинг бошқа ҳужжатлари кенг кўламда тушунтирилишини таъминлашлари, съезд қарорларининг руҳи ва моҳиятини ҳар бир совет кишисига етказишлари керак. КПСС XXVII съездининг материаллари партия ўқуви ва иқтисодий таълим системасида, оммавий пропаганданинг турли формаларида, ўқув юртларида ўрганилади. Съезд ҳужжатларини тушунтириш мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, экономикани интенсивлаш, совет демократиясини такомиллаштириш, интизом ва тартибни янада мустаҳкамлаш борасидаги қатъий ҳаракатлар билан, юқори унумли меҳнат қилиш, дадил ижодий изланиш, социал адолат принципларини қарор топтириш учун қулай шарт-шароитларни яратиш, совет жамиятининг маънавий асосларини ҳар томонлама мустаҳкамлаш билан чамбарчас боғлаб олиб борилиши лозим.

Сиёсий бюро хорижий партиялар ва мамлакатлар вакилларининг съездда сўзлаган нутқларига, бу нутқларда КПСС ва Совет давлатининг сиёсий йўли билан бирдамлик изҳор этилганлигига юксак баҳо берди. Тегишли идораларга қардош социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга, социал тараққиёт учун, халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун курашаётган барча кучларни қўллаб-қувватлашга қаратилган йўлни бундан буён ҳам изчиллик билан ўтказавериш топширилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси партия съезди делегатлари билдирган фикр-мулоҳазалар ва таклифларни кўриб чиқиб, уларнинг нутқларида юксак сиёсий етуклик, ижтимоий турмушнинг барча соҳаларида туб ўзгаришлар қилиш зарурлигини тушуниш намоён бўлганлигини қайд этиб ўтди. Делегатларнинг нутқлари талабчан ва амалий руҳда бўлди. Улар съездда муҳокама этилган ҳужжатларнинг новаторлик руҳига мос бўлиб тушди, мамлакатда ишларни яхшилаш, олға томон ҳаракатимизга ҳалақит бераётган ҳамма нарсани таг-томири билан тугатиш тўғрисида чинакам партиявий ғамхўрлик қилинаётганлигини кўрсатди. Совет жамияти ҳаётининг аслида барча соҳаси танқидий таҳлил қилинди.

Сиёсий бюро делегатларнинг фикр-мулоҳазалари ва таклифлари катта сиёсий ҳамда амалий аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, уларни амалга ошириш халқ хўжалигидаги мавжуд танг жойлар ва қийинчиликларни бартараф этишнинг, бошқарув органлари фаолиятини қуйидан контрол қилишни кучайтиришнинг, партия, давлат, хўжалик қурилиши масалалари юзасидан амалий қарорлар ишлаб чиқишнинг муҳим шарти эканлигини кўрсатиб ўтди. СССР Министрлар Советига, КПСС Марказий Комитетининг бўлимларига, министрликлар ва идораларга, ВЦСПСга делегатлар айтган таклифларни диққат билан кўриб чиқиб, ана шу таклифлардаги барча қимматли нарсалар амалда рўёбга чиқарилишини, иқтисодий ва социал ривожланиш планларида акс эттирилишини, жамият ишларига раҳбарликни яхшилаш учун фойдаланилишини таъминлаш таклиф этилди. КПСС Марказий Комитетининг бўлимларига партия XXVII съезди делегатларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифлари ўз вақтида кўриб чиқилиши устидан контроллик ўрнатиш топширилди.

Мамлакат ёқилғи-энергетика комплекси тармоқларини бошқаришни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари кўриб чиқилди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг ушбу масалага доир қарорида доимий ишловчи орган сифатида СССР Министрлар Советининг Ёқилғи-энергетика комплекси бўйича бюросини ташкил этиш кўзда тутилади. Фан-техника тараққиёти ютуқларини кенг жорий этиш асосида ёқилғи, электр ва иссиқлик энергияси ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ёқилғи-энергетика ресурсларидан комплекс фойдаланиш, энергияни тежайдиган ягона сиёсатни ўтказиш, ихтисослаштирилган транспортнинг янги илғор турларини ривожлантириш, шунингдек бу соҳаларда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан ҳамкорликни янада кенгайтириш шу бюронинг энг муҳим вазифалари бўлади. Бюро ўз ваколати доирасида СССР Министрлар Советининг фармойишлари ҳолида чиқариладиган қарорларни қабул қилади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг илмий тадқиқотлар учун асбоблар ҳамда автоматлаштириш воситаларини яратиш ва ишлаб чиқаришни жадал ривожлантиришга қаратилган қарори қабул қилинди. Қарорда 1986—1995 йилларда илмий тадқиқотлар учун асбоблар ва автоматлаштириш воситалари яратишнинг умумдавлат программасини тайёрлаш кўзда тутилади. Бунда фан ва техниканинг устун йўналишларини ривожлантириш учун зарур бўлган асбобларни ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилади.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия XXVII съездининг йўл-йўриқларига амал қилиб, халқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш мақсадида капитал қурилишни такомиллаштиришга доир қўшимча тадбирлар тўғрисида қарор қабул қилдилар. Қарорда объектларни қуриш норматив муддатларига қатъий риоя этилишини таъминлаш, мавжуд корхоналарни техника билан қайта жиҳозлаш ва реконструкция қилиш, шунингдек қурилишнинг хўжалик усулини янада ривожлантириш соҳасидаги ишларни амалга оширишда қурилиш-монтаж ташкилотларининг ҳамда бошқа қурилиш қатнашчиларининг манфаатдорлигини кучайтириш билан боғлиқ тадбирлар комплекси кўзда тутилган. Марказдаги ҳамда жойлардаги партия ва давлат органлари капитал қурилиш самарадорлигини оширишни мамлакат социал-иқтисодий тараққиёти суръатларини жадаллаштиришга қаратилган энг муҳим хўжалик-сиёсий вазифалардан бири, деб билишлари кераклиги таъкидланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида шу беш йилликда электрон қурилмалар ҳамда микропроцессорлар билан жиҳозланган янги машиналар, ускуналар ва приборлар ишлаб чиқаришни анча жадаллаштириш борасидаги тадбирлар маъқулланди, шунингдек халқ хўжалигини ривожлантириш, ички ва ташқи сиёсат соҳасида КПСС XXVII съезди ўртага қўйган вазифаларни амалда рўёбга чиқаришга қаратилган бошқа баъзи қарорлар қабул қилинди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ М. С. ГОРБАЧЕВнинг

«ҲАЁТ ХАЛҚАРО ИНСТИТУТИ» РАҲБАРИ М. МАРУА МАКТУБИГА ЖАВОБИ

Ҳурматли профессор М. Маруа!

Менга ва айни вақтда президент Рональд Рейганга йўллаган мактубингизни зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдим.

Ҳаёт институтининг фаолияти ва режалари тўғрисидаги ахборотингиз учун Сизга миннатдорчилик билдираман. Мактубингиздан кўриниб турибдики, институт қайси мамлакатда яшашидан ва ҳатто қандай мафкуравий қарашлар ёки сиёсий эътиқодларга амал қилишидан қатъи назар соғлом фикрловчи ҳар қандай кишини бирон тарзда ҳаяжонлантирувчи ҳақиқатан ҳам ғоят муҳим масалалар билан банд экан. Энг янги технологияни қўллашнинг одамлар ҳаёти учун оқибатлари; озиқ-овқат ресурслари ва овқатланиш; атроф-муҳит ва тирик олам; этика ва биомедицина; илм-фан, тарбия, телевидение ва инсоният келажаги — Ҳаёт институти иш олиб бораётган мана шу ва бошқа мавзуларни ҳаётнинг ўзи ўртага қўйган бўлиб, йил сайин тобора муҳим, баъзида ўткир ва ғоят кескин бўлиб бормоқда. Эҳтимол ҳозир буларни ҳамма англаб етмагандир. Бироқ, эртага — узоғи билан янги минг йиллик бўсағасида шуларнинг ҳаммасини ҳис этиб, англаб олишади.

Сиз ўртага қўйган саволларга жавоб қайтараман.

Биринчиси: «Ҳаётни ва айниқса инсон ҳаётини энг олий бойлик деб эълон қилишни Сиз биологик, фалсафий ва сиёсий нуқтаи назарлардан ҳозирги давримизнинг биринчи даражали вазифаси деб биласизми?»

Бу саволга мен жуда қисқа қилиб: «Ҳа, сўзсиз, ҳа», — деб жавоб қайтарган бўлур эдим. Аммо шуни илова қилмоқчиманки, сиз ўртага қўйган масала, айтиш мумкинки, инсоният зотида мутафаккирлар пайдо бўлган пайтдан буён ақл-заковат соҳибларини қамраб келди. Бироқ бизнинг ядро-космик асримизда бу масала янги мезон касб этиб, янги қирраларини намоён этди.

Ф. Достоевский бир вақтлар — тарих кўламидан олганда эса, ҳали яқиндагина: «Инсон умрининг сири фақат яшашдагина эмас, балки нима учун яшашдадир», — деб ёзган эди. Мен бу иборага қарши фикр билдирмаган бўлур эдим, бироқ мана шу ибора ядро асрида қандай янги мазмун билан бойиганлигини бир ўйлаб кўринг. Айтишим мумкинки, бизнинг давримизда Ер юзида ҳаётнинг ўзини қутқариб қолиш учун ҳаётингни бағишласанг арзийди. Бундан муҳимроқ мақсад йўқ.

Инсоният тарихида илгари ҳеч қачон бундай проблема вужудга келмаган эди. Мана энди эса, шундай проблема қўпол равишда ва яққол, ниҳоятда шафқатсизлик билан амалий тарзда рўйирост юзага келди. Бу проблемадан ҳеч ким ўзини четга олиб қочолмайди, чунки у ҳаммага дахлдордир.

Бунда шунга ҳам аминманки, бу проблемани ҳал этишга бизнинг, кишилар ҳозирги авлодининг куч-ғайрати билан эришилиши лозим. Биз

(Давоми иккинчи бетда).

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

14 март куни Тошкентда 117-Тошкент — Октябрь сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Совети депутати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев билан учрашуви бўлди.

И. Б. Усмонхўжаев сайловчилар ҳузурида сўзга чиқиб, КПСС XXVII съездининг иши ҳақида гапириб берди. Съездда республикамиз партия ташкилотидан 117 делегат қатнашди. У мамлакат коммунистлари олий анжумани партиявий талабчанлик, ижодий, ишчанлик вазиятида ўтганлигини таъкидлади. Съезд партиянинг етуклигини, унинг сафлари мустаҳкамлигини, ленинча Марказий Комитет теварагидаги жипсликни янги куч билан намойиш қилди.

Съезд партия турмушида бутун совет халқи ҳаётида тарихий босқич бўлиб қолди. У ҳаёт партия олдига, жамият олдига қўйган туб саволларга жавоб берди. Унинг қарорлари олға қараб қиладиган ҳаракатимизнинг характерини ҳам, суръатларини ҳам белгилаб беради. Съезд КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми олға сурган мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш йўлини ижобий баҳолади. Коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг реалистик, ҳар томонлама пухта ўйланган ҳаракат программаси ишлаб чиқилди.

И. Б. Усмонхўжаев партия съезди қарорларини рўёбга чиқариш борасидаги конкрет вазифаларга батафсил тўхталди. Республика саноатида, қурилишда, халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида сўнгги вақтда ижобий силжишлар рўй берди. Шунга қарамай, хотиржамликка берилиш учун ҳеч қандай асос йўқ, олға ҳаракат қилишимизга тўсқинлик қилаётган ҳамма нарсани қатъиян тугатиш, фан-техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришга сабот билан жорий этиш, хўжалик юритиш форма ва методларини такомиллаштириш зарур. Бизда ҳали ҳал этилмаган социал проблемалар, меҳнаткашларга маиший ва маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш масалалари кўп. Бу биринчи навбатда икки миллион аҳолиси бўлган Тошкентга тааллуқлидир.

Бу улкан ишларда халқ депутатлари Советларининг роли жуда муҳимдир. Халқ депутатлари Советлари съездда таъкидлаб ўтилганидек, оммани мамлакат социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштиришга сафарбар этишнинг энг самарали бўғинларидан бири бўлиб қоладилар ва шундай бўлиб қолишлари керак. Депутатларнинг сайловчилар олдидаги масъулияти жуда каттадир. Депутат деган ном мансабга қўшимча эмас, фахрли имтиёз эмас, балки Советда, аҳоли ўртасида катта ва оғир ишларни бажариш демакдир.

Учрашувда сўзга чиққан «Компрессор заводи» аппаратчиси Ҳ. Жўрабекова, Тошкент давлат университетининг студенти М. Абдухолиқов, «Янги шаҳар» маҳалла комитетининг раиси Ҳ. М. Меликулов, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчи-мотористи Т. Г. Закревская, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари Г. А. Григорьян ва бошқа сайловчилар совет кишиларининг турмушини яхшилаш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилаётганликлари учун партия ва ҳукуматга чуқур миннатдорчилик изҳор этиб, КПСС XXVII съездида қабул қилинган мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш программасини, партиянинг тинчликсевар ташқи-сиёсий йўлини қизғин қўллаб-қувватладилар. Ҳар бир коммунист, ҳар бир совет кишиси партия белгилаган режаларни рўёбга чиқариш борасидаги амалий ишларда фаол қатнашиши лозим, деб таъкидлашди улар.

И. Б. Усмонхўжаев сайловчиларнинг саволларига жавоб қайтарди.

(ЎзТАГ).

БИРИНЧИ ГАЛДАГИ ВАЗИФАЛАР

14 март куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида оммавий ахборот ва пропаганда воситалари ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда республика ва область газеталари, журналларининг, Ўзбекистон ССР Гостелерадиосининг, ахборот агентликларининг раҳбарлари ва етакчи журналистлари, республика Госкомиздати ходимлари, Марказий газеталар, телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг ўз мухбирлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область партия комитетлари ва Тошкент шаҳар партия комитетининг масъул ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг КПСС XXVII съезди қарорларидан келиб чиқадиган вазифалари ҳақида гап борди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева йиғилиш аҳли ҳузурида сўзга чиқди.

Партиянинг иқтисодий стратегиясини, унинг социал сиёсатини амалга оширишда, социалистик онгни шакллантиришда матбуот, телевидение ва радиога ғоят катта роль ажратилаётганлиги таъкидлаб ўтилди. КПСС уларни ошкоралик, жамоат контроллигининг қудратли воситаси деб билади. Ҳозир оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг куч-ғайрати КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий докладини, партия Программаси ва Уставини, съезднинг бошқа ҳужжатларини кенг тушунтириб беришга қаратилиши лозим. Вазифа съезд қарорларининг руҳи ва моҳиятини ҳар бир совет кишисига етказишдан иборатдир. Бунда газета саҳифаларидаги мақолаларнинг, радио эшиттиришлари ва телевидение кўрсатувларининг пишиқ-пухталиги ва оперативлигига эришиш, тасодифий фактларга, майда мавзуларга йўл қўймаслик муҳимдир.

(ЎзТАГ).

ПАРВОЗНИНГ ИККИНЧИ КУНИ

Учишни бошқариш маркази, 14 март. (ТАСС). Леонид Кизим ва Владимир Соловьевдан иборат экипаж бошқараётган «Союз Т-15» космик кемаси Москва вақти билан соат 12 гача «Ер атрофини 14 марта айланиб чиқди.

Парвоз нормал ўтмоқда. Леонид Кизим билан Владимир Соловьевнинг соғлиғи яхши ва улар ўзларини дуруст ҳис этмоқдалар.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ШВЕЦИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков бошчилигидаги Совет ҳукумати делегацияси 14 март куни Москвадан Стокгольмга жўнаб кетди. Делегация Швеция бош министри У. Пальмени дафн этиш муносабати билан мотам маросимида қатнашади.

Аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Секретари Л. Н. Зайков, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Стокгольм аэропортида делегацияни энергетика ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари билан шуғулланувчи министр Б. Баль хоним кутиб олди.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ М. С. ГОРБАЧЕВнинг

«ҲАЁТ ХАЛҚАРО ИНСТИТУТИ» РАҲБАРИ М. МАРУА МАКТУБИГА ЖАВОБИ

(Боши биринчи бетда).

бу вазифанинг ҳал этилишини келгуси авлодлар зиммасига юклай олмаймиз, юклашга ҳам мутлақо ҳаққимиз йўқ. Биз шу вазифани тарихан яқин вақт ичида ҳал этамиз ва ўшанда фарзандларимиз ҳамда невараларимизни инсониятнинг эҳтимол тутилган ва қарийб бир зумда ўзини-ўзи қириб ташлаш доимий хавфи остида яшашидек жуда оғир юкдан халос этамиз ёки биз уни ҳозир ҳал этмаймиз... Бу ҳолда ҳатто энг ёмон воқеа содир бўлмаган тақдирда ҳам мана шу вазифани ҳал этиш мислсиз қийин ёки ҳатто мумкин бўлмай қолади.

Қуролланиш пойгаси ҳозирдаёқ инсониятни қалтис маррага келтириб қўйдики, бу марра ортида Ердаги ёки космосдаги қуроллар янги турларининг техникавий жиҳатларини ҳисобга олганда инсоният бу пойгани жиловлашга қодир бўладими ёки йўқми, деган муаммо вужудга келади. Биз шу маррадан ўтиб кетганимиз тақдирда Ер юзидаги ҳаёт қил устида қолади, бу қил эса ҳар қандай лаҳзада узилиб кетиши мумкин.

Омон қолиш учун шубҳасиз бошқача, янгича яшаш ва ҳаракат қилиш керак. Биринчи навбатда бу гап давлатларнинг тинч-тотув яшашига тааллуқлидир. Айни уларнинг ўзаро муносабатлари халқаро ҳаёт деб аталган нарсанинг анатомияси ва физиологиясини ташкил этади. Давлатлар ўртасидаги муносабатлар ўзаро манфаатларни, биринчи навбатда моддий, сиёсий-ҳуқуқий ва маънавий-психологик гарантиялар билан таъминланиши лозим бўлган хавфсизлик манфаатларини ҳурмат қилиш асосига, ҳаётни сақлаб қолиш йўлларини излаб топиш, шунингдек мазкур ҳаётнинг сифати боғлиқ бўлган жаҳоншумул проблемаларнинг бутун бир комплексини ҳал этиш ишида ҳам ҳамкорлик қилиш асосига қурилиши лозим. Бошқача сўзлар билан айтганда, миллий хавфсизлик аввало ҳарбий-техникавий қарорлар ва зўравонлик сиёсати йўли билан таъминланади деб ҳисобланган, бунинг оқибатида жаҳон ядровий ажал тутқунига айланган эскича тартиблар ўрнини халқаро муносабатларнинг барча соҳаларини ўз ичига олувчи кенг қамровли хавфсизлик системаси эгаллаши лозим. Инсоният табиат билан тотув яшаши мумкин ва лозим, бироқ бунинг учун у ўзи билан ҳам тотув яшаши керак. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVII съездида масала айни шундай қўйилди.

Бундан мен Сизнинг иккинчи саволингизга ўтаман: «Сиз планетада тинч ҳаётни ташкил этиш ҳамда ҳар бир шахснинг ва барча кишиларнинг камол топиши манфаатлари йўлида икки буюк давлат ҳамкорлиги ва учрашувлари ҳамда бутун халқаро ҳамкорлик истиқболига бизнинг «Ҳаётга хизмат қилаётган илм-фан» программамиз ҳиссасини қўшишга тайёрмисиз?»

Аввало, шуни айтиб қўймоқчиманки, биз «буюк давлат» ролига ҳеч қачон даъво қилмаганмиз ва ҳозир ҳам даъво қилмаяпмиз, халқаро ҳаётни ҳақиқатан ҳам янгича қуришни ва шу тариқа планетамизда ҳаётни сақлаб қолишни истаётган эканмиз, ҳеч ким бундай ролни даъво қилмаслиги керак, деб ўйлаймиз. Замонамиз фани ва техникаси Ер юзида ҳаётни том маънода кўркам қилиш, ҳар бир шахсни ҳар томонлама камол топтириш учун шарт-шароит яратиш имконини беради. Яна айни шуларнинг ўзи, инсон ақл-заковати ва қўли билан яратилган мана шу нарсалар инсон зоти яшашининг ўзига хавф солмоқда. Нақадар даҳшатли зиддият! Биз илм-фан икки нарсага — ҳаёт ва ажалга хизмат қилмай, фақат ҳаётга хизмат қилиши тарафдоримиз.

«Ҳаётга хизмат қилаётган илм-фан» программасида баён этилган ғоялар ўз моҳият — эътибори билан шундайки, уларнинг чинакам ҳал этилиши СССР ва АҚШнинг ҳам, бутун инсониятнинг ҳам куч-ғайратлари бирлаштирилишини тақозо этади.

Шу жиҳатдан Сизнинг: «Сиз ҳаёт институти бўлажак халқаро илмий конференция чоғида (бу конференция қатнашчиларининг кўпчилигини икки буюк давлат олимлари ташкил этади) ишлаб чиқадиган программавий таклифларни кўриб чиқишга тайёрмисиз?» — деган учинчи саволингизга ҳам ижобий жавобимиз тушунарлидир.

Биз, ана шу таклифларни кўриб чиқишга ва уларнинг характерини ҳисобга олиб, амалий сиёсат соҳасида фойдаланишга тайёрмиз.

Сизга чуқур ҳурмат билан ва фаолиятингизда муваффақиятлар тилаб

М. ГОРБАЧЕВ.

* * *

Илм-фаннинг Ер юзида тинчликни сақлаб қолишга хизмат қилиши манфаатлари йўлида жаҳондаги турли мамлакатлар олимларининг куч-ғайратларини бирлаштирган «Ҳаёт халқаро институти»нинг асосчиси ва бош делегати профессор М. Маруа КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевга мактуб билан мурожаат қилди.

Мактубда, қайд этиладики, 1985 йилнинг 19 ноябрида Женевада бошланган мулоқот Совет Иттифоқи билан АҚШнинг олий раҳбарлари ҳаётни ёқлаб фикр билдириб, жаҳондаги барча миллатларни фан ва жамият ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг энг муҳим томонларини ўз ичига олувчи программаларни қўллаб-қувватлашга даъват этганлари тақдирда тарихий аҳамият касб этиши мумкин. Инсон ўзи ўртага қўйган проблемаларни ҳал этиш йўлларини топмаслиги мумкин эмас, деб таъкидлайди мактуб автори. Ҳаёт институти ғоялари, деб таъкидланади мактубда, кураш ва ишонч соҳиби бўлган инсон Луи Пастернинг намунасидан фойдаланмоқда. Бу инсон халқлар вайрон қилиш учун эмас, балки бунёд этиш учун ҳамжиҳатликка эришишларига астойдил ишонган эди.

(ТАСС).

ПРОФЕССИОНАЛ БАЙРАМ ШАРАФИГА

Замонавий хизмат доирасини тезроқ вужудга келтириш, кишиларнинг маиший турмуш шароитларини тубдан яхшилаш — уй-жой-коммунал хўжалик ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари фаолиятининг асосий йўналишларидир. Шу соҳа ходимлари КПСС XXVII съездининг қарорларидан келиб чиқувчи вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун қатъий чоралар кўришлари керак.

14 март куни Тошкентда уй-жой-коммунал хўжалик ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари кунига бағишлаб ўтказилган тантанали йиғилишда шулар ҳақида гапирилди. Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри В. П. Куксенко доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари тармоқ меҳнатчилари республика шаҳар ва қишлоқлари аҳолисининг уй-жой ва маиший шароитларини яхшилашни кўзловчи ички резервлардан тўлароқ ва самаралироқ фойдаланишлари зарур, деб таъкидладилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. К. Михайлов иштирок этди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Делегат съезддан қайтди

Николай Павлович Востров қарийб чорак асрдан буён Андижон шаҳридаги «Коммунар» механика заводида ҳалол ва фидокорона ишлаб келмоқда. Юқори малакали фрезерчи кўпдан буён энг муҳим участкаларда ғоят масъулиятли буюртмаларни бажаряпти.

Шуни ҳам айтиш керакки, заводдаги кўпгина янгилик ва ташаббус ана шу новатор ишчи номи билан боғланган. У бригада пудрати усулининг ташаббускори.

Иккинчи ва учинчи даража Меҳнат Шуҳрати орденлари нишондори Николай Востров КПСС XXVII съезди делегати бўлди. Бу шараф ишчини яна ҳам каттароқ марраларни эгаллашга руҳлантириб юборди. У ўн иккинчи беш йиллик мобайнида ўн йиллик топшириқни бажаришга азму қарор қилди.

Суратда: КПСС XXVII съезди делегати Н. П. Востров ўғли — шогирди Сергей билан.

Р. Ашуров фотоси (ЎзТАГ).

Ўзбекистон–Ноқоратупроқ ўлкага

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ — МУВАФФАҚИЯТ НЕГИЗИ

«Узновгородводстрой» трести «Тошкент-2» ихтисослаштирилган ва механизациялашган кўчма колоннасидан Ленин комсомоли мукофотининг лауреати В. Тарасовнинг комплекс бригадаси катта мелиоратив объектни қуриш учун пудратчи бўлди. Коллектив механизациялашган колоннада биринчи бўлиб хўжалик ҳисобига ўтди ва шу йил 153 гектар — планданча кўп захкаш ерларнинг сувини қочиришга аҳд қилди.

Ўзбекистонликлар ишга киришишдан олдин техникавий ҳужжатларни синчиклаб ўрганиб чиқдилар, экишга тайёрланадиган дала билан танишиб, бажариладиган ишларнинг навбатини белгилаб чиқдилар. Иш қалин торф қатлами бўлган энг ботқоқ участкадан бошланди. У ерда ҳаво исиб кетгунича ҳамма ишларни қилиб улгуриш зарур эди. Акс ҳолда лойгарчилик ишга халақит берарди.

Музлаган ерни ўядиган машина ва механизмлар тақсимлаб чиқилди. Лекин муҳими — одамлар, ижодий меҳнат қила оладиган, техникани биладиган ва уни севадиган одамлар... — дейди В. Тарасов.

Бригадада шундай кишилар бор. Зовур-қувурларни ётқизадиган группага И. Зааелин бош бўлди. У коллективнинг раҳбари, кўп соҳани биладиган механизатордир. Унинг тажрибаларидан фойдаланиб, эндиликда қувур ётқизувчи ҳар бир машинада беш киши ўрнига уч киши ишламоқда.

Қолган агрегатларнинг экипажларига А. Никитин, М. Ҳусниддинова ва В. Мисочкинлар бошчилик қилдилар. Ҳозир кўп чўмичли машиналарнинг кунлик иш унуми қарийб ёзлик нормага етказилди — улар 350-400 метрдан траншея қазимоқда ва бу траншеяларга полиэтилендан ишланган зовур қувурларини ётқизмоқда.

— КПСС нинг XXVII съездида, — дейди В. Тарасов, — хўжалик ҳисобининг, шу жумладан, бригада ҳисобининг ролини янада ошириш зарурлиги айтилган. Ягона наряд билан ишлаш кишиларни машина-ускуналардан, вақтдан самарали фойдаланишга ундайди. Бизнинг механизациялашган колонна маъмурияти билан муносабатларимиз ўзаро манфаатдорликка асосланади. Шартномага мувофиқ механизациялашган колонна бизни зарур материаллар, ёнилғи, запас қисмлар билан тўхтовсиз таъминлаб туриш мажбуриятини олган. Биз бўлсак объектларни графикка қатъий амал қилиб, фойдаланишга топшириб туришимиз лозим. Механизаторлар янгиланган ерларни фойдаланишга топширганликлари учун қўшимча мукофот оладилар. Бизда прогулчилар, бракка йўл қўювчилар, ичкиликбозлар тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Бригада 40 гектардан иборат дастлабки қайта тикланган далани илгари белгилаб қўйилганидек, апрель охирларида топширади.

В. ЧЕРНЯЕВ,
ТАСС — ЎзТАГ мухбири.
Лесная,
Новгород области.

ЖОНЛИ МУЛОҚОТ

Коллективимиз шу кунларда КПСС XXVII съезди руҳи билан яшаб, меҳнат қилмоқда. Барча цехларда, ишчи ётоқхоналарида кўп кишилик йиғилишлар бўлиб ўтаётир. Уларда КПСС XXVII съезди материаллари атрофлича ўрганилмоқда.

Комбинатимиз ишчилари партиямиз олға сурган тинчлик ва бунёдкорлик программасини қизғин маъқулламоқдалар.

Ишчиларнинг фикр-мулоҳазаларини диққат билан ўрганиш, уларни қизиқтираётган ва ўйлантираётган нарсаларни биринчи даражали иш деб қараш, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг муҳим омили бўлаётир. Омма билан рўйирост, очиқ-ойдин мулоқотга киришишнинг таъсир кучи ва аҳамияти ҳақида КПСС XXVII съездига қилинган Сиёсий докладда ҳам алоҳида таъкидлаб ўтилди. «Доно ва ҳаққоний сўз ғоят катта таъсир кучига эга эканлиги шубҳасиз, — деб таъкидланади унда. — Аммо агар бундай сўз сиёсий, иқтисодий ва социал тадбирлар билан қўшилса унинг аҳамияти юз карра ошади».

Комбинатимиз партия ташкилоти Сиёсий докладда қўйилган муҳим хулоса ва қоидаларни бажариш йўлида изчиллик билан иш олиб бораётир. Яқинда бўлиб ўтган ягона сиёсий кунда 2-фабрика цех бошлиғи Й. Полвонов дастгоҳлар эскилиги ишлаб чиқариш самарадорлигига салбий таъсир кўрсатаётганлиги ҳақида савол берганди. Фабрикани реконструкция қилиш ишларини тезлатишни таклиф қилганди. Биз буни назоратга олдик ва мутасадди идоралар бу ишни амалга оширишга киришдилар. Бош инженер Г. Здрюмов ва мастер ёрдамчиси С. Пўлатовларнинг комбинат ишчи ётоқхоналарида кўчма кутубхона ташкил қилиш ҳақидаги таклифи ҳам амалга оширилди.

Айни кунда коллективимиз ишчилари съезд кўрсатмаларидан руҳланиб меҳнат қилмоқдалар.

У. СУЛТОНОВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати партия комитети секретари.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИНГ САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

РАСМИЯТЧИЛИК ОҚИБАТИ

Госкомсельхозтехника Навбаҳор район бирлашмаси ишчи ва хизматчилари ишдан кейин тўпланишди. Синф совуқ ва полсиз, кучсизгина лампочка хонани ним ёритиб турарди. Пропагандист О. Собиров «Хўжалик ҳисоби ва молия-кредит воситаларининг ривожланиши» мавзуида наридан-бери сўзлаб берди. У машғулотга юзаки тайёргарлик кўрган, мавзу коллектив ҳаётидан олинган жонли мисол ва конкрет рақамлар билан боғланмаган эди. Совуқдан дилдираб ўтирган тингловчилар райком вакили Турдиев келганлиги учун машғулот ўтказилаётганлигини сезиб туришарди. Бундай ҳол илгарилари ҳам такрорланган, юқори ташкилотлардан текширувчилар келгандагина машғулотлар ўтказилишига одатланиб қолишганди.

Биз тингловчилар — олий маълумотли Ё. Муҳаммадиев ва КПСС аъзолигига кандидат О. Ҳотамовалардан шу тахлитда ўтаётган машғулотлар уларнинг амалий ишида қандай самара бераётганлигини сўрадик. Улар самара уёқда турсин, ҳатто илгари ўтган машғулотлар темасини ҳам эслаша олмади. Хуллас, расмият учун ўтказилган навбатдаги машғулот ҳам 23 кишининг қимматли вақтини беҳуда совурган эди.

— Район партия комитети, агросаноат бирлашмаси маъмурияти ва партия ташкилоти ўқувни ташкил этишда ёрдам бермайди, — деди пропагандист О. Собиров. — Машғулот ўтказайлик десак на бир ўқув қўлланмаси бор, на бир мавзуга оид адабиёт, кўргазмали қуролни топиб бўлади. Шунинг учун машғулот ўтказишда жуда қийналамиз.

Госкомсельхозтехника район бирлашмаси бошқарувчиси Т. Жўраев ўқувнинг мазмунли ва мунтазам ўтишини таъминлаш учун зарур шарт-шароит яратиши ҳамда ғамхўрлик кўрсатиши лозим. Аммо бошқарувчининг бу масала билан шуғулланишга вақти бўлмаяпти. У ўз кабинетини безатиш, камёб холодильник, телевизор ва мебеллар билан жиҳозлашга келганда эса вақтини сира ҳам аямаяпти.

Госкомсельхозтехника район бирлашмаси партия ташкилотида партия сиёсий ўқуви ва иқтисодий таълим системасидаги аҳвол билан чуқур танишар эканмиз, беихтиёр шундай савол туғилади: Навбаҳор районида иқтисодий ўқувни ташкил этишнинг умумий аҳволи учун бу факт балки жузъий ҳолдир? Балки бошқа коллективларда бу муҳим ишга алоҳида эътибор берилаётгандир. Шу савол билан бир қатор коллективларда бўлдик. Бироқ афсуски, уларнинг бирортасида ҳам меҳнаткашлар ўқуви яхши ташкил этилмаган. Масалан 17-трестга қарашли 140-механизациялашган кўчма колоннада конкрет экономика мактабини ташкил этишга эндигина киришилаётган экан.

— Кеча райкомга чақириб, ўқувни ташкил этиш тўғрисида кўрсатма беришди, — дейди партия комитети секретари С. Арслонов. — Ҳозир шу кўрсатмани бажариш устида ишлаяпмиз.

Бу ерда меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқувига эътиборсизлик билан қаралаётгани меҳнат унумдорлиги, иш сифати ва ишлаб чиқариш самарадорлиги яхши эмаслигида ҳам кўринади. Коллектив кейинги уч йил мобайнида қурилиш-монтаж ишлари планини бирор марта ҳам бажара олмади. Тежамкорлик, сифат масалалари ҳам оқсаб қоляпти.

Ўтган йили Навбаҳор районида янги система бўйича ўқувлар ташкил этилди. Бироқ уларга қишлоқ меҳнаткашларининг атиги етти процентдан сал кўпроғигина жалб этилди, холос. Бу кўрсаткич қишлоқ хўжалиги мавсумий ишлари олдидан ўтказилган семинарлар, мутахассислиги бўйича малакасини оширган кишилар сони ва ассосиз рақамлар ҳисобига роса бўрттирилган. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXI съездида танқид қилинганидек, район партия комитети колхозчилар ва совхоз ишчиларининг 50 процентдан кўпроғи иқтисодий таълим системасида шуғулланиб, уларга хўжалик юритишнинг илғор методлари ўргатилмоқда, деган сохта ҳисобот бериш билан шуғулланди.

— Съезд бизнинг фаолиятимизга ҳаққоний баҳо берди, — дейди район партия комитетининг биринчи секретари А. Истамов. — Айни пайтда танқиддан тўғри хулоса чиқариб, иқтисодий таълим системсини КПСС XXVII съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XXI съезди талаблари асосида қайта ташкил этяпмиз.

Сўз билан иш бирлиги уйғунлашган жойдагина режа ва қарорлар амалга ошади. Район партия комитети съезддан кейин ўтган қисқа муддат ичида иқтисодий таълимни йўлга қўйиш борасида бир мунча ишларни амалга оширди. Лекин бу билан райком иш услубида, колхоз ва совхоз партия ташкилотлари ҳамда хўжалик раҳбарларининг фаолиятида бу муҳим масалада тубдан бурилиш юз беряпти, деб бўлмайди. Аниқроқ қилиб айтганда, ҳамон қоғозбозлик, шовқин-сурондан воз кечилгани йўқ, йиғилишлар кўп-у, аммо уларнинг самараси кам бўляпти. Жойларда узоқ вақтдан бери ҳукм суриб келган юзакичилик иллати қарийб ўзгармаяпти.

Район партия комитетининг маълумотига қараганда, бу йил колхоз ва совхозларда 49 жойда экономика мактаби иш олиб бормоқда. Аммо бу мактабларда машғулотлар ва уларга тайёргарлик текширилган пайтда бу ишлар расмиятчилик учунгина ташкил этилганлиги маълум бўлиб қолди. Бошланғич партия ташкилотлари бу мактабларнинг ҳаммасида ўтган йили таълим олган 975 кишининг исми ва фамилияларини шунчаки рўйхатга қайта кўчириб, ўқишга жалб этилган колхоз аъзолари ва совхоз ишчиларининг янги состави сифатида уни юқори органларга тақдим этаверганлар. РАПО кенгаши раиси Э. Ҳолматов, шунингдек хўжалик раҳбарларининг аксарият қисми ҳанузгача иқтисодий ўқувнинг моҳияти нимадан иборатлигини, мактабларни ўқув қўлланмалари, сиёсий адабиётлар, кўргазмали қуроллар ҳамда синф хоналари билан таъминлаш учун жавобгар эканликларини билмайдилар. Оқибатда эса иқтисодий таълим системасида эски хатолар яна такрорланяпти, машғулотлар ишлаб чиқариш фаолиятга ижобий таъсир ўтказмаётир.

Меҳнаткашларни марксча-ленинча дунёқараш, қатъий коммунистик эътиқод ва ҳаётий позициялар руҳида тарбиялаш ҳар бир партия ташкилотининг вазифасидир. Шу нуқтаи назардан Навоий область партия комитети фаолиятига ёндашиладиган бўлса, айниқса раҳбарларнинг ўз ғоявий-сиёсий савияларини оширишга, марксизм-ленинизм назариясини, КПСС сиёсатининг актуал масалаларини ўрганишга юзаки муносабатда бўлаётганига муросасозлик қилиб келаётганлиги маълум бўлади. Навоий области тузилганидан буён ўтган давр мобайнида область партия комитети раҳбар кадрларнинг марксизм-ленинизм назариясини қандай ўрганаётганлигини бирон марта ҳам кўриб чиқмади. Обком номенклатурасига кирувчи раҳбар ходимларнинг учдан бир қисмидан кўпроғи пропаганда ва тарбиявий ишда доимий қатнашмаётир. Районлардаги аҳвол эса бундан ҳам ёмон.

Худди шундай ҳолни область партия комитетининг иқтисодий таълим системасига раҳбарлигида ҳам кўриш мумкин. Областда бу борадаги долзарб муаммолар бир неча йилдан буён ҳал этилмай келмоқда. Чорвадор районларда меҳнаткашларга иқтисодий таълим беришни ташкил этиш муаммоси ечилмай келаётганлиги бунга мисол бўла олади. Маълумки, бу районларда отарлар совхоз марказлари, фермалардан ўнлаб ва юзлаб километр узоқда жойлашган. Бу ҳол чўпонлар ўртасида иқтисодий ўқувни ташкил этишда катта қийинчиликлар туғдиряпти. Чунки, улар ўз отарларини ташлаб кетолмайдилар. Олис йўлни эса ҳар куни босиб бориб бўлмайди. Бу муаммонинг яна бир томони транспорт масаласига боғлиқдир.

Конимех районидаги «Партия XXII съезди» совхози бухгалтерияси машғулотлар ўтказиладиган кунлар арафасида эксперимент сифатида қўлланилаётган социал-экономика мактаби тингловчиларига сарфланадиган харажатларни ҳисоблаб чиқди. Ўқувга жалб қилиниши лозим бўлган 200 чўпонни машиналарда отарлардан келтириш ва олиб бориб қўйишга 126 сўмлик ёнилғи, улар ўрнига 10 кун давомида ишлайдиган ишчиларга эса ўртача 22,5 минг сўмлик иш ҳақи, чўпонларга 3 минг сўмлик командировка ҳақи, шофёрларнинг хизмати учун 180 сўм ҳақ тўлаш лозим бўларкан. Уларнинг ҳаммасини жамлаганда умумий харажат 25 минг 806 сўмни ташкил этади. Агар буни область миқёсидаги қоракўлчилик совхозларининг ҳаммаси мисолида жамлаб кўрилса-чи? Хўш, иқтисодий ўқувдан кейин тингловчилар хўжаликларга шунча миқдорда иқтисодий фойда келтира олармикан?

Бу муаммони областда чўпонлар учун профилакторий қуриш йўли билан оқилона ҳал этиш мумкин. Ҳисоб-китобларга қараганда, ана шундай масканни бунёд этиш учун 500 минг сўм кифоя қилар экан. Чорвадорлар бу ерда отпуска даврларида даволаниш ва дам олиш билан бирга сиёсий ва иқтисодий билимларини оширишлари мумкин. Лекин Навоий область партия, совет ва касаба союз ташкилотлари ана шундай профилакторийни қуришга шошилмаяптилар.

Партиявий-сиёсий ўқув ва иқтисодий таълим системаси идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларнинг ўзагини ташкил этади. Мактабларда машғулотларнинг жонли, тасирчан ва ҳаёт билан чамбарчас боғлиқ ҳолда амалий йўлга қўйилиши кишиларни коммунистик руҳда камол топтиради, уларда ижодий меҳнатга, ижтимоий фаолиятда актив қатнашишга интилиш уйғотади. Марксча-ленинча назария билан қуролланган, партиянинг иқтисодий сиёсатини чуқур билган кишилар билангина олдда турган улкан иқтисодий ва социал вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш мумкин. Навоий область партия ташкилоти КПСС XXVII съезди, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди томонидан қўйилган идеологик ишларни тубдан яхшилаш соҳасидаги вазифаларни амалга оширишда катта куч-ғайрат, ташаббускорлик ва партиявий принципиаллик кўрсатиши зарур.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА

Коста-Риканинг Москвадаги элчихонасига СССР Ташқи ишлар министрлигининг қуйидаги мазмундаги нотаси топширилди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ташқи ишлар министрлиги Коста-Рика республикасининг Москвадаги элчихонасига ўз ҳурматини изҳор этади ва қуйидагиларни маълум қилишни лозим деб топади.

Совет тергов органлари Улуғ Ватан уруши йилларида нацистлар ваҳшийликларида айбдор бўлган, 1923 йилда туғилган, Ивано-Франковск областининг Галич районидаги Пукасивци қишлоғилик, СССР граждани, ҳозирги вақтда Коста-Рика республикасида яшаётган Богдан Иванович Козийга нисбатан тергов ишларини олиб бордилар.

Терговда шу нарса аниқландики, Козий 1942-1944 йилларда гитлерчилар томонидан вақтинча босиб олинган Ивано-Франковск области территориясида Лисец район полициясида полициячи бўлиб хизмат қилган ҳамда тинч аҳолига қарши жазо чораларини ўтказишда актив қатнашган. Унинг шахсан ўзи мутлақо бегуноҳ кишиларни, шу жумладан аёллар ва болаларни қийнаган ва ўлдирган.

1943 йилда фашист қўшинлари чекинаётганда Козий ўзининг оғир жиноятлари учун жавобгарликдан қутулиш мақсадида гитлерчилар билан бирга Ғарбий Европага қочди, сўнгра эса АҚШда ўрнашиб олди. 1985 йили у Коста-Рикада эканлиги аниқланди. Гитлерчи қотилнинг жазосиз қолаётганлиги Совет жамоатчилигини ҳақли равишда ғазаблантирмоқда, Совет жамоатчилиги уни суд қилишни талаб этмоқда.

Шу муносабат блан Совет томони Коста-Рика республикаси ҳукуматининг эътиборини тегишли халқаро-ҳуқуқий қоидаларга қаратишни истайди. Бу қоидаларга мувофиқ нацист ҳарбий жиноятчилари суд қилиниб, жазо берилиши учун улар қайси мамлакатлар территориясида жиноят содир қилган бўлса, ўша мамлакатларга топширилиши лозим.

Совет томони Коста-Рика республикаси ҳукумати Козий инсониятга қарши энг оғир жиноятлар қилган жойда жавобгарликка тортилиши учун уни Совет маъмурларига топшириш чораларини кўришини кутади.

Министрлик шу фурсатдан фойдаланиб, элчихонага ўзининг юксак ҳурматини яна изҳор қилади».

Чет элларда

ШВЕЦИЯ ЯНГИ БОШ МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

СТОКГОЛЬМ. ТАСС мухбири В. ВУКОЛОВ хабар беради: Швеция Бош министри И. Карлссон мамлакатнинг бундан буён ҳам тинчлик ва қуролсизланиш йўлидаги курашга ўз ҳиссасини қўшиш муддаосини тасдиқлади.

У Риксдагда (парламентда) бугун ҳукумат баёноти билан чиқиб, Швеция мамлакат учун тинчликни гарантиялаб берадиган ва Европа шимолида барқарорликка кўмаклашадиган бетарафлик сиёсатини қатъият ва изчиллик билан ўтказаверади, деди.

Ядро уруши хавфини камайтириш ва бартараф этиш учун барча куч-ғайратларни сафарбар этиш зарур, деди у. Шу муносабат билан И. Карлссон СССР билан АҚШ ўртасидаги музокаралар ишончни кучайтиришга, кескинликни камайтиришга олиб келиб, қуролсизланиш йўлини очиб беради, деб умид билдирди.

Ҳукумат, деб таъкидлади у, бундан буён ҳам Европа шимолида ядросиз зонани вужудга келтириш учун актив курашаверади, Марказий Европада ядро қуроли жанг майдонидан ҳоли зонани вужудга келтириш юзасидаги таклиф кенг қўллаб-қувватланишига интилаверади. Ҳукумат Швеция бошқа мамлакатлар — Деҳли декларацияси авторлари билан биргаликда мавжуд ядро аслаҳахоналарини кўпайтирмаслик ва ядро синовларини бутунлай тўхтатиш мақсадида қуролсизланиш соҳасида ўртага қўйган ташаббусларни амалга ошираверади.

Бош министр Швеция Ер юзида тинчликни сақлаб қолиш соҳасида БМТ фаолиятини қўллаб-қувватлайди, деди ва Европада ишонч, хавфсизлик ва қуролсизланишни мустаҳкамлаш тадбирларига бағишланган Стокгольм конференциясининг иши муваффақиятли тугалланишини ёқлаб гапирди.

И. Карлссон парламентга янги составдаги министрлар кабинетини тақдим этди. С. Андрессон ташқи ишлар министри, Р. Карлссон мудофаа министри лавозимларини эгаллайдилар.

Сўнгра, конституцияга мувофиқ давлат бошлиғи Швеция қироли Карл XVI Густав иштирокидаги махсус кенгашда ҳукумат алмаштирилди ва янги министрлар кабинети ўз вазифаларини ижро этишга киришди.

ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

СТОКГОЛЬМ. Швеция полицияси Швеция Бош министри У. Пальмени ўлдиришда қатнашган, деб шубҳа қилинган кишини қамоққа олди.

«У жиноятга дахлдор бўлиши мумкинлиги тўғрисида маълумотлар олинганидан сўнг 12 март куни соат 20 ларда ушланди. Сўроқ қилинганидан кейин бу одам ўлдиришда қатнашган, деб шубҳа қилинмоқда», — деди Швеция полициясининг вакили Л. Халльберг.

Қўлга олинган киши билан суҳбатлашган адвокат Х. Шестрем журналистларга гап 35 яшар швед тўғрисида бораётганлигини айтди.

(ТАСС).

ҲАР ИШДА ТЕЖАМКОР БЎЛАЙЛИК!

ЧИҚИНДИ ЧИҚИТГА ЧИҚМАЙДИ

Жонажон партиямизнинг XXVII съездида бизда экономика резервлари катта эканлигига қарамай, уларнинг кўпидан фойдаланишга чинакамига киришилмаганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. «Ҳар бир ишда ва ҳамма ерда — ишлаб чиқаришда ва турмушда, — дейилади КПСС XXVII съездига Сиёсий докладда, — тежаш, хўжасизлик ва исрофгарчиликка беparволик билан қарамаслик лозим». Бу кўрсатмани амалга оширишда ресурсларни тежаб-тергаш борасида тўпланган тажрибани кенг ёйиш алоҳида аҳамият касб этади.

Ўртага ташланган бу масала бениҳоя катта аҳамиятга эга. Ўзбекистон Компартияси XXI съезди материалларида ҳам таъкидланганидек, моддий маблағлар ва ресурсларни тежаб-тергаб сарфлаш фан-техника тараққиёти негизларининг негизидир. Очиғини айтганда, республикамиз халқ хўжалигида иккиламчи моддий ресурслардан фойдаланиш талаблар даражасида эмас. Дастлабки маълумотларга қараганда, Ўзбекистонда ҳар йили ҳисобга олинадиган саноат чиқиндиларининг ўзи 7,5 миллион тоннадан ошади. Усти очилиб, ёрилиб, яроқсиз ҳолга келиб қоладиган кон жинслари эса 60 миллион тоннадан ортиқ деб мўлжалланмоқда. 35 миллион тонна фосфогипс, 34 миллион тоннадан ортиқ каолин, саккиз миллион тонна металлургия шлаги, иссиқлик электр станцияларининг олти миллион тоннадан ортиқ кул ва кул-шлак сингари чиқиндилари тўпланиб қолмоқда. Ангрен ГРЭСи чиқариб ташлаган чиқиндилар, масалан, 60 гектар, Олмалиқ химия заводи фосфогипсларидан яралган «тоғ» 150 гектар, Ангрен кўмир кони чиқиндилари минг гектардан ортиқ майдонни эгаллаб ётибди.

Афсуски, фойдали майдонни банд этиб, атроф-муҳитни ифлослантирувчи манбага айланган бунақа «тоғ»лар камайиш ўрнига тобора кўпайиб бормоқда. Олмалиқ химия заводида йилига уч миллион тонна фосфогипс чиқариб ташланмоқда. Чиқиндиларни бир жойга тўплаш ва уларни ташиш, шунингдек бунинг учун керакли иншоотлар барпо этишга завод сарфлаган харажатлар 15 миллион сўмдан ошади Самарқанд химия заводида беш миллион тоннадан ортиқ фосфогипс тўпланиб қолган Бунинг устига Янгиқўқон химия заводининг барпо этилаётган қувватларида ҳам фосфогипсдан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

Тўғри, республикамизда бундай чиқиндилардан фойдаланилмаяпти, деб бўлмайди. Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли корхоналар, масалан, ҳар йили 160 минг тонна кул-шлак чиқиндисидан, 300 минг тоннадан ортиқ иккиламчи каолин ва 124 минг тонна фосфогипсдан фойдаланмоқдалар. Бу жуда кам эканлигини қуйидаги рақамлардан айниқса яққол тасаввур этиш мумкин. 1984 йилда жами фосфогипснинг 4, иккиламчи каолиннинг 4,4, кул ҳамда кул-шлак чиқиндиларининг 45, лигниннинг 56 процентидан фойдаланилган. Ачинарлиси шундаки, иккиламчи ресурсларни ишлаб чиқаришга жалб этишда аҳвол 1982 йилдан бери деярли ўзгармаган. Ҳозирги кунда республикамизда чиқиндилардан фойдаланиш даражаси уч процентдан ошмайди. Бу умумиттифоқ кўрсаткичидан икки марта, Украинада эришилган кўрсаткичдан тўрт марта камдир.

Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши чиқиндиларидан фойдаланиш соҳасида бизнинг химия институтида бирмунча тажриба тўпланган. Институтда нитрон толаси чиқиндиларидан сувда эрийдиган К-9 полиэлектролити олиш технологияси ишлаб чиқилиб, Навоийдаги «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасида амалиётга жорий этилди. Ҳозирги вақтда бу препаратни геологлар қудуқлар бурғулашда ишлатмоқдалар. Шунингдек, Қарағанда металлургия комбинатида оқова сувларни тозалашда ҳам у қўл келмоқда.

Олмалиқ кон-металлургия комбинатида бир илмий ечим ўзининг амалий ифодасини топди. Қадамжой сурма комбинатида қўрғошин-рух рудаларини саралашда оқова сувни махсус ишловдан ўтказиш асосида олтингугуртли натрий олинмоқда. Шу усулнинг ўзи йилига икки миллион сўм иқтисодий самара бераётир. Мазкур илмий ечим фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси нақадар ажойиб натижалар беришига яққол мисол бўла олади. Бу иш кон-металлургия комбинати, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг илмий приборсозлик бўйича марказий лойиҳа-конструкторлик ва технология бюроси ҳамда химия институти ходимларининг ижодий ҳамкорлиги натижасидир.

Институтимиз тавсия этган технология асосида Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати ўз оқова сувларидан етти минг тонна атрофида суюқ азот ўғити ажратиб олиб, Тошкент область хўжаликларига етказиб бермоқда. Андижон биохимия заводи гидролиз лигнинининг бир қисмини бизнинг олимлар тавсияси асосида қайта ишлаб, нефть ва газ конлари қудуқларини пармалашда қўлланиладиган нитролигнин олмоқда. Бу илмий ечим амалиётга жорий этилгандан буён 59 минг тонна шундай маҳсулот тайёрланди ва тахминан тўрт миллион сўм фойда кўрилди.

КПСС XXVII съездига Сиёсий докладда илмий-тадқиқот институтларининг ишини активлаштириш, уларнинг фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қўшадиган ҳиссасини кўпайтириш чоралари кўрилмоқда деб таъкидланди. Ана шу тадбирларнинг ифодаси сифатида республикамизда «Иккиламчи ресурслар» илмий-ишлаб чиқариш маркази барпо этилди. Бошқача қилиб айтганда, иккиламчи ресурслардан фойдаланиш проблемаларини ҳал этиш учун илмий кучлар жамланадиган бўлди. Марказнинг етакчи илмий муассасаси қилиб бизнинг химия институти белгиланди. Марказга институтнинг иккита лабораторияси бирлаштирилди, улар сафига республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги ажратган мутахассислар ҳам қўшилади. Марказнинг вазифаси министрликлар ва идоралар билан ҳамкорликда ишлаб чиқаришда тўпланиб қолган ва ҳосил бўладиган иккиламчи ресурслардан комплекс фойдаланиш юзасидан илмий тадқиқотлар тематикасини ишлаб чиқишдан иборат. Марказ шу йўналишдаги изланишларни мувофиқлаштириб бориш билан бирга айни чоғда илмий-тадқиқот ишлари бажарилишини қатъий назоратга олади. Республика Госснаби билан ҳамкорликда мавжуд чиқиндилар хусусида маълумотлар тўплайди. «Иккиламчи ресурслар ва улардан ясалган маҳсулотлар» мавзуида доимий ишлаб турадиган кўргазмалар ташкил этади.

Ишда такрорийликка йўл қўймаслик учун илмий-ишлаб чиқариш маркази энг аввало ўз фаолиятини СССР Госснаби ҳузуридаги Бутуниттифоқ иккиламчи ресурслар лойиҳа-конструкторлик ва технология институти билан мувофиқлаштириб боради. Мазкур институтнинг изланишларни йўлга қўйиш, ечимларни амалиётга татбиқ этиш борасидаги иш тажрибасини ўрганиб, бутун кучни асосий мавзуларга қаратмоқдамиз. Фосфогипсдан фойдаланиш проблемасини ҳал этиш биз учун асосий вазифа ҳисобланади. Бу соҳада поёнига етказилган барча илмий-тадқиқот ишларини синчиклаб қайта кўриб чиқдик. Тошкент политехника институти, Ўзбекистон бинокорлик материаллари лойиҳа ва илмий-тадқиқот институти, республика Фанлар академиясининг Химия институти тавсияларига асосланиб, шуни комил ишонч билан айтиш мумкинки, фосфогипсдан жуда кўп мақсадларда фойдаланса бўлади. Ундан жумладан, цемент ишлаб чиқаришда клинкерни куйдириш вақтида минерал билан бойитувчи омил ҳамда цементни пишитиш муддатини бошқарувчи восита сифатида фойдаланиш мумкин. Айни чоғда жуда пишиқ гипс, цементнинг махсус турларини олишда, бир йўла ҳам цемент, ҳам гидравлик қўшимча, ҳам олтингугурт кислотаси ишлаб чиқаришда қўл келади. Фогизол деб аталмиш янги самарали қурилиш материали олишда ҳам у асқотади.

Афсуски, бу тавсияларнинг биронтаси ҳам саноат кўламида ишлаб чиқаришга жорий этилмаган. Бунга энг аввало маҳкамачилик манфаатлари монелик қилмоқда. Маълумки, фосфогипс асосан СССР Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш министрлиги корхоналарида чиқинди сифатида ҳосил бўлади. Аммо фос ишлаб чиқарувчи корхона, цехлар қуриш ва лойиҳалашда фосфогипсдан фойдаланиш кўзда тутилмайди. Аксинча осонроқ йўлни — уни чиқинди сифатида ташлаб юборишни маъқул кўрадилар. Юқорида айтилган барча усуллар асосида фосфогипсдан фойдаланиш эса Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли корхоналар чекига тушмоқда. Улар фосфогипсни қуритиб, гранулаштириб берилишини талаб қиладилар. Ҳар ким ўзини ҳақ деб билади. Аммо иш юришиб кетмагач, бундан не фойда?!

КПСС XXVII съездида тор маҳкамачилик манфаатларига ўралашиб қолиш ҳолларига чек қўйиш давр талаблари даражасида ишлашнинг асосий шартларидан бири деб жуда тўғри кўрсатилди.

Талайгина ечимлар тажриба-саноат синовидан ўтказилмай, малакали техникавий-иқтисодий асосланмай туриб амалга оширилганлиги ишга монелик қилаётган тўсиқлардан биридир. Илмий изланишларни мувофиқлаштириб боришда бунга алоҳида эътибор бераётирмиз. Илмий тавсияларнинг ишлаб чиқаришга татбиқ этилиши фаолиятимизнинг бош мезони бўлиб қолади. Ҳозирги кунда иккита ечим ўз «эгасини» кутиб ётибди. Фосфогипсдан фойдаланишда энг истиқболли ечим, назаримизда, уни термик ишловдан ўтказиш. Шу аснода ундан гидравлик қўшимча ва олтингугурт кислотаси ажратиб олинади. Тошкент политехника институтида профессор Т. Отақўзиев раҳбарлигида яратилган мазкур ечим лаборатория шароитидагина эмас, балки Москва ўғитлар ва инсектофунгицидлар илмий-тадқиқот институтининг Воскресенск филиалида ярим саноат қурилмасида синовдан ўтказилган. Республикамизда гидравлик қўшимчага эҳтиёж йилига бир миллион тоннани ташкил этади.

Бунинг учун 2,3 миллион тонна фосфогипс кифоя. Ундан республика эҳтиёжини қоплайдиган даражада гидравлик қўшимча, айни чоғда бир миллион тоннача олтингугурт кислотаси олинади. Фосфор ўғити ва бошқа мураккаб ўғитлар ишлаб чиқарувчи корхоналар учун бундай кислота танқис маҳсулот саналади.

Жуда пишиқ гипс ва унинг асосида маҳсулотлар ишлаб чиқариш технологиясини институтимиз Арманистон ССР Фанлар академиясининг умумий ва ноорганик химия институти билан ҳамкорликда яратган. Қоратоғ фосфоритидан ажратиб олинган фосфогипс асосида шундай гипс ишлаб чиқаришнинг технологик жараёнини тажриба-саноат синовидан ўтказиш натижаларини идоралараро қабул комиссияси қараб чиқиб тасдиқлади. Шу комиссия бу технологияни қурилиш индустрияси ва кўмир саноатида жорий этишга тавсия қилди. Ана шуларга асосланиб ўн иккинчи беш йилликда Олмалиқ химия заводида гидравлик қўшимча ва олтингугурт кислотаси цехи, Самарқанд ёки Қўқон химия заводида эса фосфогипсдан ёпишқоқ, аммо жуда пишиқ гипс олиш учун цех барпо этиш ҳақидаги таклифимизни республика Госпланига тақдим этдик.

«Иккиламчи ресурслар» илмий-ишлаб чиқариш маркази фосфогипсдан фойдаланиш юзасидан бошқа бир қанча кенг кўламли усулларни ҳам амалга оширишни мўлжалламоқда. Уларнинг ишлаб чиқаришга татбиқ этилиши бу проблемани узил-кесил ҳал қилиш имконини беради. Бизнинг марказ амалда энди иш бошламоқда. Республика Госснаби ва тармоқ министрликлари унинг ишини тўғри ташкил этишга оид тадбирларни амалга оширишда ҳам, белгиланган планларни рўёбга чиқаришда ҳам яқиндан ёрдам берадилар деб умид қиламиз. Бинобарин КПСС XXVII съезди қарорларини амалга оширишда фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш жуда муҳимдир.

Б. БЕГЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институти директори.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

ҚАТТИҚ ҲАЙФСАН БЕРИЛДИ

Тошкент шаҳридан М. Каримова редакциямизга йўллаган шикоят хатида Зомин автокассасидаги тартибсизликлар тўғрисида ёзиб юборган эди.

Ушбу хат юзасидан текшириш ўтказган ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ АВТОМОБИЛЬ ТРЕСТИдан олинган жавобда шундай дейилади:

— Мактубда кўрсатилган фактлар текширилганда қисман тасдиқланди. Билет сотишда камчиликларга йўл қўйганликлари учун кассир М. Бекмуродовга қаттиқ ҳайфсан, навбатчи Т. Абдуллаевга эса ҳайфсан берилди.

• НАЗОРАТ ЎРНАТИЛДИ

«Қарши шаҳридаги марказий универсал магазинининг баъзи бўлимлари кўпинча ишламайди. Буларнинг ҳаммаси савдо ходимлари иши устидан назоратнинг бўшаштириб юборилганлиги оқибатидир», — деб ёзади Қ. Ҳамдамов ўз хатида.

— Текширишда магазининг айрим бўлимлари ҳақиқатан ҳам ишламаётганлиги аниқланди, — дейилади ҚАРШИ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ йўллаган жавобда. — Бу бўлимлар сотувчиларининг аниқ иш графигига эга бўлмаганликлари, маъмурият томонидан қаттиқ назорат ўрнатилмаганлиги натижасидир.

Текшириш якунлари марказий универсал магазинининг кенгайтирилган советида муҳокама этилди. Меҳнат интизомини бузганликлари учун катта сотувчилардан Т. Худойбердиева ва Н. Сафаровaларга ҳайфсан эълон қилинди. Магазин дирекциясига бу соҳада қаттиқ назорат ўрнатиш топширилди.

ПЛАНГА КИРИТИЛДИ

Деҳқонобод районидаги Усмон Юсупов номли совхоз аҳолисидан олинган хатда йўллар қурилиши масаласи кўтарилган эди.

Газетхонлар хати юзасидан текшириш ўтказган ДЕҲҚОНОБОД РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда қайд этилишича, Гуроти, Дуоб, Куга, Яша қишлоқларидан «Деҳқонобод — Бошчорбоғ» йўлигача бўлган йўл қурилиши 1986 йил планига киритилди ва бу ишларни бажариш район йўл ремонт-қурилиш участкасига топширилди. Йил охиригача йўлга шағал ёткизиш ишлари амалга оширилади.

• СЎЗ ТАЖРИБАКОРЛАРГА

ЭНГ МУҲИМИ — СИФАТ

Одатда йил якунлангач, деҳқоннинг ўтган мавсумдаги меҳнати сарҳисоб қилинади, қўлга киритган ютуқлари ва йўл қўйган камчиликлари кўзгудагидек аён бўлади. Хўш, хўжалигимиз пахтакорлари ўтган беш йилликни ва унинг сўнгги йилини қандай якунладилар? Бу саволга аниқ мисоллар билан шундай жавоб бериш мумкин: ўтган йили колхозимиз меҳнат аҳли 1053 гектар майдонда деҳқончилик қилди. Ана шу майдонларнинг ҳар гектаридан пландаги 30 центнер ўрнига 33 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олдик. Она-Ватан хазинасига мўлжалдагидан 300 тонна зиёд — жами 3400 тоннадан кўпроқ сифатли хом ашё етказиб берилди.

Шунингдек, колхозимизда ўн биринчи беш йиллик плани ҳам анча ортиғи билан бажарилди. Давлатга мўлжалдаги 15.606 тонна ўрнига қарийб 19 минг тонна пахта армуғон этилиб, план 120 процентга уддаланди.

Бу меҳнат муваффақиятларига қандай эришилмоқда? Мен колхозда кўпдан буён ишлаб келаётган бир деҳқон сифатида бунга тажриба, тадбиркорлик ва астойдил меҳнат туфайли эришилди, дейман. Деҳқонларимиз ўн биринчи беш йилликда ва ўтган йили пландагидан анча кўп хом ашё тайёрлашганининг ўзиёқ колхозда пахтачиликда катта тажриба тўпланганлигини кўрсатади.

Колхозимизнинг барча ишлаб чиқариш участкаларида — ферма ва бригадаларда мустаҳкам тартиб-интизомни қарор топтириш, меҳнат унумдорлиги ва иш сифатини ошириш, тежамкорликни кучайтириш мақсадида янги омиллардан, прогрессив иш усулларидан кенг фойдаланиш асосий масалалардан қилиб қўйилган. Шу жиҳатдан олганда, илғор усул — коллектив пудратининг ишлаб чиқаришга жорий этилиши жуда яхши самаралар беряпти. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз системасига ўтиб ишлаш бригадаларда уюшқоқликни, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлади, кишиларни техника, ер, сув, минерал ва маҳаллий ўғитлардан оқилона фойдаланишга ўргатди. Ўтган йили барча бригадаларда коллектив пудрати асосида иш юритилди.

Бригадамиз колхозда биринчилардан бўлиб пудрат усулида ишлашга ўтган. Бунинг самараси ўлароқ кейинги уч йилда гектарлар ҳосилдорлиги 12 центнер кўпайиб, 42 центнерга етди.

Маълумки, кейинги йилларда ҳосил сифатига, тола чиқишини яхшилашга катта эътибор берилмоқда. Бу борада бизнинг хўжалигимизда ҳам қатор ибратли ишлар қилинмоқда. Жумладан, кейинги уч-тўрт йилдан бери колхозимизда сифат комиссияси фаол иш олиб боряпти. Унга колхознинг тажрибали мутахассислари ва деҳқонлари бирлашган. Комиссия баҳор ва ёз ойларида агротехника тадбирларининг бажарилишини қатъий назорат қилиб борди. Бу бежиз эмас, чунки ҳосил сифати учун эрта кўкламданоқ кураш олиб бориш керак. Кузги йиғим-терим мавсумида эса сифат комиссиясининг фаоллиги янада ошади: у суръат билан ҳам, сифат билан ҳам шуғулланади.

Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди материалларида «Партия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари илғор коллективлар билан қолоқ коллективлардаги агротехникада, меҳнат усуллари ва методларида қандай конкрет тафовут рўй берганини яна бир бор қайтадан чуқур таҳлил этиб чиқишлари керак»; деб олдимизга жуда тўғри вазифа қўйилди.

Дарҳақиқат ўтган йил якунларини ҳар томонлама чуқур таҳлил қилиш ютуқ ва камчиликларни, ички имкониятларни ойдинлаштирмоқда. Амалдаги йилда пахта ҳосилдорлигини, гектарлар самарадорлигини оширишнинг резервлари аниқланмоқда. Масалан, ўтган йили колхоздаги пахтачилик бригадаларининг ҳосилдорлик кўрсаткичи бир хил бўлмади. Хўжаликнинг А. Назаркулов, М. Ҳайдаров, А. Худойбердиев, Д. Йўлдошев бошлиқ бригадаларида гектаридан 36—41 центнердан ҳосил олинди. Бошқа баъзи бригадаларда эса бу рақам колхознинг ўртача кўрсаткичидан ҳам анча паст, 28—30 центнерданга тўғри келди. Бу йил ана шу тафовутни бартараф этиш, кам ҳосилли бригадалар кўрсаткичини ошириш орқали колхознинг ялпи хирмонини юксалтиришни кўзлаяпмиз.

Хўжалигимиз меҳнаткашлари ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йили ҳосилига ўтган йилнинг кузиданоқ мустаҳкам замин яратишга киришган эдилар. Ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш бўлғуси ҳосилга пухта заминдир.

Халқимизда: «Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур», деган доно нақл бор. Шуни таъкидлаш керакки, колхоз правлениеси ва партия ташкилоти техника ремонтини уюшқоқлик билан ўтказишга доимо алоҳида эътибор бериб келмоқда. Бунинг сабаби бор, албатта. Колхозимизда мўл ҳосил учун йил — ўн икки ой мобайнида амалга ошириладиган кўпдан-кўп агротехник тадбирларни бажаришда техниканинг роли беқиёс. Биргина ўтган йили ялпи ҳосилнинг 2 минг тоннадан кўпроғи ёки 70 процент пахта «зангори кема»лар билан йиғиб-териб олинди.

Шунинг учун техника ремонтини тез ва соз ўтказишга алоҳида эътибор берилди. Ремонтчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча қулайликлар яратилганлиги, улар ўртасида ўзаро социалистик мусобақанинг ошкоралиги, оммавийлиги ва таъсирчанлиги оширилганлиги туфайли барча турдаги қишлоқ хўжалик техникаси ва механизмлари ремонтдан чиқарилиб, тахт қилиб қўйилди.

Айни кунларда колхозимизда ички суғориш шохобчаларини тартибга келтириш, карталарни капитал текислаш, далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш сингари мавсумий ишлар ҳам қизғин олиб борилмоқда.

Ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида юксак марраларни кўзлаяпмиз. Колхоз бўйича гектаридан ўртача 35 центнердан ҳосил етиштириб, ялпи хирмон салмоғини 3,5 минг тоннага етказиш, бригадамизда эса ҳосилдорликни 45 центнердан ошириш мўлжалланмоқда.

И. ҲАЙДАРОВ,
Пискент районидаги «Гулистон» колхозининг бригада бошлиғи.

ФАРҒОНА. Фрунзе районидаги Калинин номли совхозда қишлоқ хўжалик техникаси тўлиқ ремонтдан чиқарилди. 61 та сеялка, 91 та культиватор, 296 та трактор, 10 та чизел мавсумга шай қилиб қўйилди.

Суратларда: колхоз марказий ремонт устахонаси инженери Ғофиржон Тожиев илғор тракторчилар Имомали Арслонов ҳамда Набижон Деҳқоновлар билан техника ремонтини кўздан кечирмоқда; баҳорги экиш мавсумига шай турган тракторлар

Ф. Абдурасулов фотолари

• БИР ХАТ ИЗИДАН

ҚАЧОН ЎЗГАРИШ БЎЛАДИ?

Газетамизнинг Қарши шаҳридаги мухбирлар пунктига Пахтазор микрорайонида яшовчи бир группа ота-оналардан ташвишли шикоят хати келди. Улар фарзандлари қатнайдиган 14-«Улыбка» болалар комбинати деворлари қулаш ҳолатига келиб қолганлиги, канализация, иситиш тармоқлари ишламаслиги, водопроводдан иссиқ сув ўрнига совуқ сув келаётганлиги, аҳволни ўнглаш учун елиб-югуриб чарчашганлигини ачиниб ёзишганди.

Биз бу ҳақда шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Руйиддин Раҳимов билан телефонда боғландик.

— Нимасини айтай сизга, — дея ҳасратидан чанг чиқиб гап бошлади мудир — Ота-оналар тўғри эътироз билдиришган. Болалар комбинатидаги ачинарли аҳвол бизни ҳам роса ўйлантириб қўйган. Аммо, боғчани ремонт қилишга қўлимиз калталик қиляпти.

— Боғча-ясли нега бу аҳволга тушиб қолган? — сўраймиз шаҳар ижроия комитети раҳбарларидан.

— Ўзимиз ҳам бошимиз қотиб, нима қилишни билмай турибмиз, — дейди шаҳар ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Б. Раҳмонов. — Бунинг тарихи узоқ. Очиғини айтсам бу иш билан ижроком раиси муовинлари анча вақтдан бери шуғулланиб келишади. Нималар қилмадик дейсиз. Ҳатто буни қайта ремонт қилишни кўриб чиқиш юзасидан махсус комиссия тузиш тўғрисида шаҳар ижроия комитетининг 1985 йил 20 ноябрда фармойиши ҳам чиққан эди. Лекин...

Ҳамма гап ана шу «лекин»да эмиш. Ўртоқ Б. Раҳмонов ўйланиброқ қўлимизга фармойишни тутқазди. Минг марта эшитгандан бир кўрган маъқул дейишади.

Мана, чок-чокидан ёрилиб кетган икки қаватли бино. Бу 1982 йил октябрь ойида қуриб битказилганда биргина Пахтазор микрорайонидагилар эмас, бутун бошли Қарши шаҳри аҳолиси ғоят хурсанд бўлишганди. Ахир шодланмай бўладими? Замонавий қулайликларга эга «Улыбка» болалар комбинати ўз бағрига бир йўла оз эмас — 360 дан зиёд кичкинтойни чорлаган эди Кейинги йилларда мавжуд 14 та группага 400 нафаргача бола жалб қилинди.

Бугунги кунда эса ана шу бино микрорайон ҳусни га «доғ» бўлиб турибди. Деворларининг сувоғи кўчган. Айниқса, биринчи қаватдаги ички деворлар ўпирилган. Канализация ва иситиш тармоқлари мутлақо ишламайди.

— Нима ўзи бу? — дея комбинат мудирасига юзландик.

— Қурилиш сифатсизлигидан, — деди мудира Тамара Петровна Анашкина. — Ёрилиб кетган бу иморатнинг канализация ва иситиш тармоқларининг ишламаслигидан тарбиячилар, ота-оналар ҳам, болалар ҳам роса қийналишди. Ҳозир иккинчи қаватда 170 нафар болани қабул қиляпмиз. Юз нафар бола «Юлдузча», «Шодлик», «Золотой ключ» болалар боғчаларига қатнаяпти.

Ҳақиқатан ҳам болалар совуқ хоналарга тиқилинч жойлаштирилганди.

Мазкур бинонинг бундай ночор аҳволга тушиб қолишига асосий айбдор республика Қурилиш министрлигининг 13-қурилиш трестидир. Трест бинокорлари йиғма бетондан қурилган бинони қўл учида топшириб юборишганлиги шундоққина кўриниб турибди. Полларга, пойдеворларга яроқсиз қурилиш материаллари ишлатилган. Канализация, иситиш тармоқларидаги чалкашликларни айтмайсизми?

Шаҳар ижроия комитети капитал қурилиш бўлими ва халқ маорифи бўлими раҳбарларига ҳам жиддий эътирозлар бор. Биринчидан, бино носоз, кўр-кўрона, чалакам-чатти нуқсонлари билан қабул қилинган. Иккинчидан, ундан фойдаланишда сантехника хизмати тўғри йўлга қўйилмаган. Оқибат трубалардан оққан сув иморатнинг ичдан дарз кетишига, қаттиқ шикастланишига сабабчи бўлган. Иморат ишдан чиққанидан кейингина улар югуриб қолишган, холос.

Ажабланадиган томони шундаки, 13-қурилиш трести раҳбарлари иморатни сифатсиз қурган бўлсалар ҳам унинг кам-кўстини тузатишга негадир бош қўшишмаяпти. Тўғри, тўрт йилдан бери трест раҳбарлари ўзгарди. Янги бошқарувчи Абдирауф Юсупов комбинат қурилишидан ўзини соқит қилиши турган гап. Бироқ, кимдир бунга аниқ жавоб бериши керак-ку. Аҳволни аниқ билдириш учун ўтган йилнинг декабрь ойида шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Раъно Сатторова Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигида бўлди. 14-«Улыбка» боғча-яслиси қурилишидаги чала-чулпа ишларни тузатиб беришни шаҳар ижрокоми номидан ўтиниб сўради. Илтимос оғизда ижобий қондирилди. Бироқ амалда эса ҳамон ўзгариш бўлмаяпти.

Боғча-яслидаги ташвишли аҳвол ҳақида «Кашкадарьинская правда» область газетасининг 1985 йил 29 ноябрь сонида танқидий материал босилди. Ундан сал олдинроқ шаҳар ижроия комитетининг махсус фармойишига биноан ижроия комитет раисининг биринчи ўринбосари Б. Раҳмонов бошчилигида бош архитектор Х. Қаюмов, 13-қурилиш тресті бош инженери И. Оролов, шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Р. Раҳимов ва бошқалардан иборат обрўли комиссия ҳам ташкил этилди. Комиссия аъзолари бино қурилишидан ўттиздан зиёд камчилик топиб, акт тузишди. Боғчадагилар шу билан бу ерда капитал ремонт бошланади, дея севинишганди. Бироқ қувонч узоққа чўзилмади. Иш олдин қандай бўлса, шундай ташлаб қўйилди.

Инкор этмаймиз. Ота-оналарнинг турли ташкилотларга елиб-югуришидан кейингина халқ маорифи бўлими бор имкониятдан фойдаланиб бирмунча ишлар қилди. Жумладан, «Союзгазсантехмонтаж»нинг механизациялашган кўчма колоннаси, 17-ремонт-қурилиш участкасининг кучи билан иситиш тармоқларини тартибга келтирган бўлди. Аммо, бош пудратчи бўлган 13-қурилиш тресті раҳбарлари эса шаҳар ижроия комитети кўрсатмасини ҳамон бажармаётир.

Сўнгги гап: мазкур болалар муассасаси дарвозаси тепасида катта ҳарфлар билан «Улыбка» деган сўз ёзилган. Бу жуда яхши. Афсуски, ҳозир кичкинтойлар ва уларнинг тарбиячиларининг юзида табассумни кўрмайсиз. Чунки, комбинатдаги ноxуш камчиликлардан ҳамма ҳам хафа. Буни албатта, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги раҳбарлари зудлик билан ҳисобга олади, деб ўйлаймиз.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХОНАДОНЛАРДА ТАБИИЙ ГАЗ

● Бахмал район маркази Усмат посёлкасига табиий газ келди.

Ҳозиргача 40 хонадон газлаштирилди. Шу йилнинг ўзида юздан зиёд хонадон, район марказий касалхонаси ва ғишт заводида «зангори олов» ёна бошлайди. Газ қувурлари ўрнатиш ва объектларни газга мослаштириш ишларини «Узбекгазстрой» трестининг Жиззах шаҳридаги 2-қурилиш-монтаж бошқармаси қурувчилари олиб бормоқда.

М. РАҲМОНОВ.

ОШПАЗЛАРНИНГ КЎМАКЧИЛАРИ

Андижон умумий овқатланиш тресті бутун шаҳар ошхоналари учун гўшт, балиқ, сабзавот ярим фабрикатларини тайёрлаб берадиган марказлашган корхона қуриб олди. Ишни янгича ташкил этиш натижасида сабзавот артиш ва парранда тозалаш, маҳсулотларни тўғраш ва аралаштириш, хамир қориш, чанқовбосди ичимликлар тайёрлаш каби энг сермеҳнат ишларни машиналар зиммасига қўйиш мумкин бўлди. Бунинг учун тегишли механизмлар ва мосламалар бор. Мана шу техника бўлмаса яна 160 кишини ишга таклиф қилишга тўғри келарди.

Корхона ҳар куни Андижондаги ошхоналар ва кафеларга 7 ярим тонна ярим фабрикат маҳсулотлари жўнатмоқда. Йил охиригача бундай маҳсулотларни бир ярим баравар кўпайтириш мўлжалланади.

(ЎзТАГ мухбири).

Пиру бадавлат оила

Хоразм область Хонқа районидаги «Ленинград» колхозида яшовчи кишилар яқинда Юсуповларни катта тантана билан муборакбод этдилар. Бу аҳил хонадонда оиланинг биратўла беш нафар аъзосининг ўзига хос юбилейлари ўтказилди.

Оила бошлиқлари: Давлат ака ва Сўнажон опанинг бир ёстиққа бош қўйиб, фаровон ҳаёт кечира бошлаганларига қирқ йил тўлди. Уларнинг иккалови ҳам колхозда фидокорона меҳнат қилдилар. Давлат ака ҳамқишлоқлари орасида биринчилар қаторида 1938 йилда тракторчилик касбини эгаллади. У бу касбни умр бўйи ардоқлаб келди. Сўнажон опа эса «Қаҳрамон она». У беш ўғил ва беш қизни тарбиялаб вояга етказди.

Юсуповлар оиласи аъзоларининг меҳнатсеварлигига, аҳиллигига, катталарни ҳурмат, кичикларни иззат қилишларига ҳамманинг ҳаваси келади. Давлат ака ва Сўнажон опа фарзандларининг бири пахтакор ва қурувчи, бошқалари электрчи ва механизатор, педагог ва медицина ходимларидир. Энг кичкинтой ўғил Рўзмат эса ҳозир Совет Армияси сафларида хизмат қилиб, йигитлик бурчини ўтамоқда.

Ўша куни оиланинг уч аъзоси — бир кун, бир соатда дунёга келган уч қиз туғилган куннинг 25 йиллигини ҳам нишонладилар. Қизларнинг ҳаммаси турмушга чиққан. Ҳозир улар ҳам она, ҳам меҳнаткаш ишчи. Зуҳра — пахтакор, Фотима — ошпаз, Ойша эса колхоз болалар боғчасида тер тўкмоқда. Яқинда у ўғил кўрди. Исмини Сарвар деб аташди. Сарвар бу меҳнатсевар ва аҳил деҳқонлар оиласи бошлиқларининг ўн саккизинчи набираси ҳисобланади.

Оила тантаналари анчагача давом этди. Байрам дастурхонига ичкилик тортилмади. Чунки ҳушёрлик бу оила учун анчадан бери турмуш тарзи бўлиб қолган.

Суратда: Юсуповлар оиласи.
С. Величкин, Қ. Отаев фотоси (ЎзТАГ).

АФҒОНИСТОН КИНОЙИЛНОМАСИ

Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясида яратилган Совет—Афғонистон янги кинолентаси «Афғонистон-85 йил кузи» деб аталади.

Куз-мамлакатда Апрель инқилоби кунидан кейин рўй берган ўзгаришларнинг ҳисоб нуқтасидир, холос. Фильм авторлари — режиссёр Х. Жўраев, операторлар Т. Нодиров, Ғ. Шукуров афғон халқининг бунёдкорлик ҳаётини, унинг озодлик ва миллий мустақиллик учун курашини кўрсатдилар.

«Инқилоб душманлари афғонларнинг янги ҳаёт қуришига халақит беришга уринаётганликларини кўрдик,— дейди оператор Ғайрат Шукуров. — Фильмда мамлакатда халқаро контрреволюциянинг айби билан вужудга келган мураккаб вазиятни акс эттиришга қарор қилдик.

Америка элчихонаси олдида бўлган митинг суратга олувчи группада катта таассурот туғдирди. 200 мингдан кўп афғон элчихона олдида тўпланиб, республиканинг ички ишларига АҚШнинг аралашуви тўхтатилсин, деб талаб қилди.

Республиканинг тинч ҳаёти-социал ўзгаришлар, миллий экономиканинг тикланиши фильмда яхши акс эттирилган. Томошабинлар Совет Иттифоқининг ёрдами билан республика шимолида барпо этилган катта индустриал комплексни кўрадилар. Бу— Шибирғондаги газ кони ва Мозори Шарифдаги азотли ўғит заводидир.

Апрель инқилоби ғалабаларини ҳимоя қилаётган афғонлар фильмнинг бош қаҳрамонларидир. Фильм авторлари улардан ёш республикага беғараз катта ёрдам бераётган Совет Иттифоқи шаънига кўп миннатдорчилик сўзларини эшитдилар.

Янги фильм — ўзбекистонлик кинематографиячилар суратга олиб бораётган Афғонистон кинойилномасининг бир қисмидир. Ҳозиргача йилномага: «Афғонистон: инқилоб давом этмоқда», «Республикага ким ўқ уаяпти», «Апрель инқилобининг санаси» каби ҳужжатли ленталар кирган.

(ЎзТАГ мухбири).

ГАЗЕТХОН ТАКЛИФИ

ҚОТГАН НОН ҲАМ АЗИЗ

Нон қуёшга ўхшайди. Чеҳраси иссиқ, таъми иссиқ... Лекин нон қўл етмайдиган осмонда эмас. Қўлимизни қаёққа узатсак — магазингами, ошхонагами, хонадонимиздаги дастурхонимизгами — хилма-хил нон сероб. Бу фаровон ҳаёт белгиси.

Қорнимиз нонга тўймаган оғир уруш йилларини кўрганмиз. Магазин олдида нонга навбат кутиб тонг оттирганмиз. Ҳозир ҳам планетамизда қорни нонга тўймаётган халқлар бор. Дунёда ҳар йили ўн беш миллион бола очликдан қирилиб кетмоқда. АҚШда миллионлаб киши тўйиб нон емаслик шароитида ҳаёт кечиради...

Шундай экан, нонни исроф қилишга ҳаққимиз йўқ. Тўй ва маъракаларда, ошхоналарда, ётоқхоналарда исроф бўлиб ётган нон бўлакларини кўрганда, ҳафа бўлиб кетади киши. Айниқса ахлат машиналарига олиб чиқиб ташланаётган чиқиндилар орасидаги бўлак-бўлак нонларни кўрганда тепа сочинг тикка бўлади. Шаҳримизда 800 дан зиёд кўча бор. Агар ҳар бир кўчада яшовчи аҳоли кунига беш килограммдан нонни чиқитга чиқарса, ҳаммаси бўлиб 400 килограмм нон исроф бўлади деган гап. Бу рақамни ойларга, йилларга кўпайтириб кўринг-а...

Бўш шишалар, эски қоғозлар, латта-путталарни қабул қилувчи пунктлар аҳоли эҳтиёжини қондириш учун хизмат қилаётир. Шунга ўхшаб жойларда қотган нонларни қабул қиладиган махсус пунктлар очиш мумкин эмасми?! Бундай пунктлар нон исрофгарчилигининг олдини олишга ёрдам беради. Кишиларда тежамкорлик ҳис-туйғуларини тарбиялайди.

Ш. ШИРИНБОЕВ,
биология фанлари кандидати, Самарқанд шаҳри.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ЮГУРИШГА МОС БЎЛСА

Спорт пойабзаллари сифатини яхшилайлик

Спортчилар севиб крассовка деб атайдиган пойабзал юришга, ишга, ҳатто кишиликка кийиш учун қулайлиги билан кўпчиликка маъқул келмоқда. Фарғона пойабзал фабрикасида бир неча йилдан бери ана шундай оёқ кийимлар ишлаб чиқариляпти. Афсуски, уларнинг на ташқи кўриниши, на сифати мамлакатимизнинг бошқа корхоналарида тайёрланаётган пойабзаллар билан рақобат қилолмаяпти. Албатта, крассовка кийиш модага айланган кезларда корхона маҳсулотлари республикамиз, қолаверса, Тошкент магазинларида туриб қолмади.

Спорт пойабзалига ишқибозлик бир оз камайгач, харидорлар танлаб кийишни ихтиёр қилдилар. Улар бундай пойабзалларнинг сифатли бўлишига аҳамият бера бошлашди. Ваҳолонки, фарғоналикларнинг пойабзалнинг бу турини Ереван, Киев, Каунас сингари шаҳарларда тайёрланаётган маҳсулотлардан сира қолишмайдиган қилишга имкониятлари бор.

Физкультура инструктори Р. Алюшев билан фабриканинг пойабзаллар хиллари қўйилган хонасига кириб, бунинг шоҳиди бўлдик. Бу ерга териб қўйилган ўндан ортиқ хилдаги пойабзаллар шу ерда тайёрланганига ишонгинг келмайди. Ўхшатиб тикилган, бежирим, ранги ҳам ёрқин. Бир сўз билан айтганда, талабчан харидорга ҳам маъқул келиши турган гап. «Масис» номи билан кенг тарқалган пойабзаллардан сира қолишмайди. Таассуфки, экспериментал лабораторияда қўлда тайёрланган бундай оёқ кийимларни кўплаб ишлаб чиқаришнинг имкони бўлмаяпти.

Ўтган йили 3 миллион жуфтдан кўпроқ спорт пойабзали ишлаб чиқарилди. Буни республика миқёсида ҳисоблаганда етарли дейиш қийин. Аммо, маҳсулотлар магазин пештахталарида ётмади, деб бўлмайди. Тикилишдаги бирхиллик, пардозлашдаги бефарқлик, дидсиз кўриниши ва фасоннинг эскилиги сотувчини ҳам, олувчини ҳам ранжитмоқда.

— Маҳсулотларимизга муносабат аксинча бўлиши мумкин эди, — дейди куюнчаклик билан фабрика бош инженери Ю. Шейнкер. — Фабрика маркаси учун курашда, унинг Бутуниттифоқ миқёсида эътироф этилишида барқарорлик етишмайди. Бўлмаса, фабрикамизда тайёрланган олти хил пойабзал ўтган йили Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг медалларига лойиқ кўрилди, «Советский спорт» газетасининг фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

Биз Киевдаги чарм-пойабзал саноати илмий-тадқиқот институти билан мустаҳкам алоқа ўрнатганмиз. Киевликлар кўмагида маҳсулот хилини кўпайтириш, сифатини яхшилаш бўйича 1990 йилгача мўлжалланган ягона комплекс программа ишлаб чиқилган. Шу асосда илғор технологияни жорий этиш, замонавий хом ашёлардан фойдаланиш кўзда тутилган. Афсуски, ҳозирги кунларда фойдаланилаётган ускуналар билан юксак ишлаб чиқариш технологиясига эришиш қийин. Сифатли хом ашё масаласи ҳам муаммолигича қолмоқда. Республика Енгил саноат министрлигига 860 тонна парокрела—оқ резина учун талабнома ёзсак, кўпи билан 680 тонна етказиб беришади. Қарабсизки, ҳеч кимга ёқмайдиган қора таглик резинани пойабзалга ёпиштиришга мажбур бўлаверамиз. Фабрикада 1,5 миллион жуфт шакл берилган тагликка зарурат бор. Бизни эса ҳозирча 240 минг жуфт ҳисобида таъминлашмоқда. Маълумки, шакл берилган таглик асосида тайёрланган пойабзаллар кўримли ва сифатли бўлиши аниқ. Оқ рангли тайёр тагликлар етарли бўлганда қўл меҳнати билан машғул бўлган қарийб 80 кишидан бошқа мақсадларда фойдаланишга йўл очиларди.

Кўриниб турибдики, фабрика коллективи айбсиз айбдордек. Республика Енгил саноат министрлигида эса пойабзал фабрикаси коллективининг маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган тадбирларига эътиборсизлик сезиляпти. Бўлмаса, фабрикани замонавий техника билан жиҳозлаш ишларини бажаришда сусткашлик қилинаётганлигини қандай тушуниш керак. Фарғоналик пойабзалчилар ўз фабрикаларини спорт оёқ кийимлари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган корхонага айлантириш таклифини ўртага қўймоқдалар. Бундай ташаббусни қувватлаш зарур. Ўйлаймизки, Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги раҳбарлари бу борада пойабзалчилар ва меҳнаткашлар талабига мос ижобий фикрга келадилар.

А. ПРИВАЛОВ.

ФОТОАЙБНОМА

Телефонсиз кабина, кабинасиз телефон

Жамоатчи фотомухбир Ҳ. ШОДИЕВ редакцияга келтирган ушбу суратларда пойтахтимизнинг Октябрь районидаги Марказ-14 кварталн 1-уй биқинида қаққайиб турган телефон будкалари тасвирланган. Қаранг, будкаларда на телефон бор ва на эшик. Бунинг устига теварак-атроф шу қадар ифлоски, унга яқин йўлаб бўлмайди. Иккинчи суратда эса Фарғона областининг Бешбола қишлоғидаги Ўзбекистон кўчасига ўрнатилган телефон аппарати. У кекса чинор дарахтига омонатгина михлаб қўйилган.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

17—23 МАРТ

17 март, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.50 — Футбол шарҳи. 10.20 — Концерт. 10.40 — «Матч ҳар қандай об-ҳавода ҳам ўтади». Бадиий фильм. 1—2-сериялар. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Агропром амалда. 16.30 — Фильм-концерт. 17.00 — Е. Винокуров поэзияси. 17.20 — «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 17.50 — Музикали фильм. 18.45 — «Жадаллаштириш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.50 — «Лўли». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05— Ҳужжатли фильм. 23.15 — «Дунё воқеалари». 23.30 — Футбол шарҳи.

МОСКВА-II. 9.00 Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — «Рус тили». 11.05 — Телефильм. 11.35 — Астрономия. 12.05 — «Фан ва турмуш». 13.10 — Ўқитувчига музика сабоғи. 14.10 — Умумий биология. 14.40 — «Париж тонглари». Бадиий фильм. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 19.45 — Қадрдон ўлка оҳанглари. 20.00 — «Халқаро панорама». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — Футбол. СССР чемпионати. «Шахтёр» — «Спартак». 21.30 — «Время». 22.05 — «Олтин сур». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Оилада болаларни эстетик тарбиялаш». 8.20 — «Ватанимни шарафлайман». 8.30 — «Ахборот». 17.50 — Янгиликлар. 18.05 — «Пионерлар мамлакатида». 18.30 — Фильм-концерт. 19.00 — «Ёшлик» 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Имтиҳон». Теленовеллалар театри. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Бир умрга тенг йўл». Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.20 — Москва-II. 17.00 — Болалар учун фильм. 17.30 — Физика. 18.00 — Кинопрограмма. 18.55 — «Париж коммунасининг 115 йиллигига». 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.35 — Қизиқувчилар экрани. 20.05 — Фильм-концерт. 20.35 — «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 21.30 — Москва-II.

18 март, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Спорт ҳафталиги. 10.15 — «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.15 — «Лўли». Бадиий фильм. 1-серия. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Концерт. 17.05 — Тарих саҳифалари. 17.50 — Мультфильм. 18.00 — «Икки дунё — икки сиёсат». 18.45 — Спорт ҳафталиги. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Фан ва турмуш». 20.10 — «Лўли». Бадиий фильм. 2 -серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 23.30 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Музика. 10.05 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 — Физика. 12.05— Шахмат мактаби. 13.10 — Табиатшунослик. 14.00 — XIX аср охирида рус санъати. 14.50 — И. Бабель. Асарлари саҳифаларида. 15.45 — М. Шолохов қаҳрамонлари театр саҳнасида. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ритмик гимнастика. 19.20 — Волейбол. СССР чемпионати. 19.50 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — Илмий-оммабоп фильм. 21.00— Музикали киоск. 21.30 — «Время». 22.05 — Муҳаббатнома». Бадиий фильм. 1-серия.

ПРОФИЛАКТИКА МУНОСАБАТИ БИЛАН СЕШАНБА, 18 МАРТ КУНИ ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ БИРИНЧИ ПРОГРАММАСИ КЎРСАТУВЛАРИ 7.30 ДАН 9.00 ГАЧА 9-КАНАЛ ОРҚАЛИ НАМОЙИШ ЭТИЛАДИ.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Пионер телетайпи». 8.20 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — «Орзу». 18.40 — Кинопрограмма. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ер — бойлигимиз». 20.00 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 21.20 — «Электроника — бизнинг ёрдамчимиз». 21.30 — «Время». 22.05 — «Бир умрга тенг йил» Бадиий фильм. 2-серия. 23.15 — Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — Москва-II. 17.00 — «Рус тили — мактабгача ёшдаги болаларга». 17.30 — Фильм-концерт. 17.50 — «Энди кетаверсин». Бадиий фильм. 19.40 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 20.05 — «Қўшиқнавис шоирлар». 21.30 — Москва-II.

19 март, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильм. 10.05 — «Саёҳатчилар клуби». 11.05 — «Лўли». Бадиий фильм. 2-серия. 12.25 — Илмий-оммабоп фильм. 12.45 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Концерт. 16.40 — Ҳужжатли фильм. 17.15 — Концерт. 17.30 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.00 — «Қувноқ нотачалар». 18.15 — КПСС XXVII съездининг делегати Г. С. Ваштанюк билан учрашув. 18.45 — «Сиз яратган боғ». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Концерт. 20.00 — «Агар соғлом бўлай десанг». 20.15 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол. Кубок эгалари кубоги. «Динамо» (К) — «Рапид» (Вена).

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05 — Немис тили. 11.05— Астрономия. 11.35 — Тарих. 12.05— «Оддий — мураккаб ҳақиқатлар». 13.10 — Концерт. 14.25— «Ватангадолар». Бадиий фильм. 1-серия. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Ҳамдўстлик». 19.15 — Концерт. 19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — «Здоровье». 21.30 — «Время». 22.00 — «Муҳаббатнома». Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 «Беш йиллик одимлари». 8.20 — «Ҳарбий таълим ва тарбия». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.50 — Мультфильм. 19.00 — «Чорвадор». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — «Инсон ва қонун». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Театр учрашувлари».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 16.50 — Болалар учун фильм. 17.50 — Табиатшунослик. 18.20 — «Пионер телетайпи». 18.30 — Телефильм. 19.00 — Биология. 19.30 — «Унутилмас саҳифалар». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — КПСС XXVII съезди ҳужжатларини ўрганамиз. 20.35 — Телефильм. 21.00 — «Бригада пудрати — амалда».

20 март, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Олтин сур». Бадиий фильм. 11.10 — «Ҳайвонот оламида». 12.10 — Ҳужжатли фильм. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.30 — Шахмат мактаби. 17.05 — Концерт. 17.45 — Ю. А. Гагарин парвозининг 25 йиллигига. 18.45 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар» 20.05 — «Лўли». Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Адабий альманах. 23.15 — «Дунё воқеалари». 23.30 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильмлар. 9.35 — Умумий биология. 10.05 — Испан тили. 11.05 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 11.35 — Табиатшунослик. 11.55 — «Сиз яратган боғ». 12.25 — Илмий-оммабоп фильм. 12.55— Тарих саҳифалари. 14.15 — «Ватангадолар». Бадиий фильм. 2-серия. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 18.55 — «Уй қурилмоқда». Бадиий фильм. 20.00 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.20 — Баскетбол. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар». 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Ижод ва изланиш». 8.30 — «Ахборот». 18.00 —Янгиликлар. 18.15 — «Қизиқарли учрашувлар». 18.50 — Мультфильм. 19.00 — «Бизнинг кучимиз — ҳақиқатда». 19.30 — «Ахборот». 19.45 Халқаро Тошкент кинофестивали олдидан. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ахборот» танқид қилади. 22.25 — Ҳамзахонлик.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 17.00 — Телефильм. 17.30 — «Санъат ғунчалари». 18.00 — География. 18.30 — Спорт кинопанорамаси. 19.15 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 19.40 — Телефильм. 19.55 — Ўқитувчи экрани. 20.30 — «Табиат ва инсон». 21.00 — «Жадаллаштириш йўлидан». 21.30 — Москва-II.

21 март, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Концерт. 10.05 —«Дунё ва ёшлар». 10.40 — Концерт. 11.10 — «Лўли». Бадиий фильм. 3-серия. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Рус тили». 16.30 — Концерт. 17.00 — «Билимимиз — қудратимиз». 17.30 — «Қаҳрамоннинг биродари». Бадиий фильм. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Инсон ва қонун». 20.05 — «Лўли». Бадиий фильм. 4-серия. 21.30 — «Время». 22.05— Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 23.20 — «Дунё воқеалари». 23.35 — «1986 йил қўшиқлари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — География. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Физика. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — «Поэзия». 13.10 — Тарих. 14.05 — Илмий-оммабоп фильм. 14.15 — Эстетик тарбия. 14.45 — Илмий-оммабоп фильм. 15.05 — Г. Г. Маркес. Асарлари саҳифаларида. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Бизнинг уйимиз». 19.30 — Опера саҳна санъати усталари. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — Халқ куйлари. 21.00 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хавфли ёш». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом кичкинтойлар». 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.45— «Делегат ишига киришди». 19.00 — «Баҳорги экиш — биринчи имтиҳон». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ижод саҳифалари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Телеминиатюралар театри. 23.05 — «Бугун оламда нима гап?»

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 17.00 — «Светофор». 18.00 — Зоология. 18.30 — «Ўғилбола гап». Бадиий фильм. 20.00 — Ритмик гимнастика. 20.20 — Физика. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — «Шаҳарнинг юмушлари ва муаммолари». 21.30 — Москва-II.

22 март, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Копейск машинасозлари куйлайдилар. 10.05 — «Оддий — мураккаб ҳақиқатлар». 10.35 — Болалар учун кўрсатув. 11.05 — Ҳужжатли фильм. 11.50 —«Лўли». Бадиий фильм, 4-серия. 13.15 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 13.45— Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 15.00 — «Дунё воқеалари». 15.15 — «Давр ва ўзим ҳақимда». 15.35 — «Ҳамдўстлик». 16.05 «Мўъжизасиз - мўъжизалар». 17.05 — «Қирғоқ». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 19.25 — «Дўстлар даврасида». 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.55 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — «Тонгги почта». 10.30 — Буюк қозоқ маърифатпарвари Абай Қўнонбоев ҳаёти ва ижодига бағишланган кўрсатув. 11.30 — «Москвичка». 12.55 — «Экологик кундалик». 13.15 — Мультфильм. 13.25 — «Ер фарзанди». Бадиий фильм, 3-серия. 14.30 — «Сўнгги учрашув». Фильм-спектакль. 16.45 — БССР халқ артисти композитор И. Лученокнинг ижодий кечаси. 18.50— «Саёҳатчилар клуби». 19.50 — Чанғи спорти. СССР чемпионати. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — «Биз коммунизм қурамиз». 21.30 — «Время». 22.05 Экранда—кинокомедия.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — «Время». 9.40 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 10.00— «Ўзбекистон спорти». 10.30 — «Қулфсиз эшик». Бадиий фильм. 12.00— «Илғор тажриба — ишлаб чиқаришга». 12.30 — «Кинoредакция почтасидан». 13.15 — «Замандас». 18.05 Мультфильмлар. 18.35 — Болалар учун концерт. 19.10 Ҳужжатли фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Санъат оламида». 20.15 Манзарали фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Бахтим, баҳоримни куйлайман». 21.30 — «Время». 22.05 — «Оламга саёҳат».

ТОШКЕНТ-II. 17.30 — ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

23 март, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Ритмик гимнастика. 10.10 — Илмий-оммабоп фильм. 10.25 — «Спортлото». 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 12.05 — «Тонгги почта». 12.35 — «Саёҳатчилар клуби». 13.35 — «Музикали киоск». 14.05 — «Қишлоқ янгиликлари». 15.05 — «Совет тупроғидаги учрашувлар». 15.20 — СССР халқ артисти С. А. Герасимов бадиий фильмлари. 17.05 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 18.50 — «Халқаро панорама». 19.35 — Ҳужжатли фильм. 20.25 — «Телевидение фондидан». 21.30 — «Время». 22.05 — Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. 24.00 —Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!». 9.15 — «Уч миллион ҳақида». Кинокомедия. 10.20 — Ҳужжатли фильм. 10.30— Концерт. 10.55—«Оналарнинг мактаби». 11.25—Украина телевидениесининг программаси. 12.50 — «Рус тили». 13.20 — «Ер фарзанди». Бадиий фильм, 4-серия. 14.25 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 14.55— «Музикали мозаика». 15.30 — Волейбол. СССР чемпионати. 16.00 — Ҳужжатли фильм. 17.00 — «Дунё ва ёшлар». 17.35 — «Ҳайвонот оламида». 18.35 — Реклама. 18.40 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.50 Ҳужжатли фильм. 21.00 — Чанғи спорти. СССР чемпионати. 21.30 — «Время». 22.00—Чет ел фильмлари экрани.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Врач маслаҳати». 8.10 — «Я. М. Свердлов». 8.30 — «Ахборот». 8.50— Ҳужжатли фильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Биргаликда куйлаймиз». 10.00 — «Истеъдод». 10.20 — «Шахмат мактаби». 10.50 — «Баҳорги олимпиада ёки хор бошлиғи». Бадиий фильм. 12.00 — «Қувноқ стартлар». 12.55 — «Гулсара». Спектакль. 14.25 — Реклама. 18.05 —Мультфильм. 18.25 — Болалар учун кўрсатув. 19.00 — «Бугун — Жаҳон гидрометеорология куни». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Оналар мактаби». 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Назм ва наво».

ТОШКЕНТ-II. 17.00 ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

Р. 10647. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Б. — 66. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12